

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2021. március 8., hétfő

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indoklás az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi II. törvényhez	438
---	-----

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indoklás a forint- és az euróérmék utánzatáról szóló 7/2021. (II. 25.) MNB rendelethez	466
--	-----

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi II. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Kormány 2020 februárjában meghirdette a Klíma- és Természetvédelmi Akciótervét (a továbbiakban: KTA), amelynek egyik fő eleme az illegális hulladéklerakás felszámolása, valamint az üveg- és műanyag palackok, valamint a fémdobozok visszaváltásának biztosítása. Ezzel a törvény az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló (EU) 2019/904 európai parlamenti és a tanács irányelv által előírt egyes kötelezettségeknek való megfelelést is biztosítja.

A törvény másik nagy célja, hogy megvalósítsa az Európai Unió körforgásos gazdaságra történő áttállást célzó, 2018 tavaszán elfogadott irányelv csomagjának a végrehajtását. Az irányelv csomag az alábbi négy irányelvet foglalja magában, amelyek további, már meglévő irányelveket módosítanak:

- i) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/849 irányelve az elhasználódott járművekről szóló 2000/53/EK irányelv, az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról szóló 2006/66/EK irányelv, valamint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv módosításáról;
- ii) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/850 irányelve a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv módosításáról;
- iii) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/851 irányelve a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról;
- iv) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/852 irányelve a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról.

Az Európai Unió álláspontja szerint az Unió gazdasága jelentős mennyiségű potenciális másodnyersanyagtól esik el, amelyek a különböző hulladékáramokban találhatók. Minderre figyelemmel az Európai Unió úgy ítélte meg, hogy szükség van a hulladékgazdálkodással kapcsolatos uniós jogszabályok módosítására, és egy olyan uniós szinten egységes rendszer kialakítására, amely biztosítja a hulladékban rejlő másodnyersanyagok kiaknázását és felhasználását. A tervek szerint a módosítással csökkennek majd az adminisztratív terhek, egyszerűbbé válik a végrehajtás, nő a munkahelyek száma, csökken az üvegházhatású gázok kibocsátása, kedvezően befolyásolja az Európai Unió hulladékgazdálkodási és újrafeldolgozási ágazatának versenyképességét, valamint nagyobb mennyiségű másodnyersanyag kerülhet vissza az Európai Unió gazdaságába, amely csökkenti a függőségünket a nyersanyagimporttól. A fentiekre figyelemmel a törvény kiemelt hangsúlyt fektet a körforgásos gazdaságra történő áttállás jogalapjainak megerősítésére, az ehhez kapcsolódó uniós eszközök lehető legintenzívebb lehívása érdekében a körforgásos gazdaságra történő áttállás kormányzati felelőssége vonatkozó szabályainak rögzítésével.

Ennek a folyamatnak a gazdaságpolitikai célja a hulladékgazdálkodási ágazat körforgásos gazdasági modellre áttérő piaczgazdasági rendszerének kialakítása és piacfelügyeleti, minőségbiztosítási eszközökkel történő felügyelete, közigazgatási célja a hazai hulladék normatív szabályoknak megfelelő kezelési rendszerbe integrálása és annak szigorú, egymásra épülő ellenőrzési mechanizmusokkal történő kikényszerítése, közpolitikai célja – összhangban a KTA-ban foglaltakkal – az ország megtisztítása az illegális hulladéktól, mind az itthon képződött, mind pedig a behozott külföldi illegális hulladék felszámolásával, a hulladékelhagyók szigorú szankcionálásával, az ország megtisztításával.

A törvényben ezért került kidolgozásra az a javaslatcsomag, amely egymásra épülő kormányzati intézkedésekkel eljut odáig, hogy felszámolásra kerüljön az illegális hulladéklerakó cselekmények teljes vertikuma, az ilyen természetű hulladék fokozatosan eltűnjön az országból. Ezzel párhuzamos az a cél, hogy a környezetünk megtisztulását egyúttal egy, a gazdaságban megmutatkozó minőségi megújulás is kövesse. A két kérdés egymással szorosan összefügg: egészen bizonyosan nem lehet eredményes az a megoldás, amelyben a jogrendszer nem ad lehetőséget a hulladékok megfelelő leadására és nem bünteti kellő szigorral azt, aki a hulladékgazdálkodási rendszerből kivonva a hulladékot, azt illegális úton hasznosítja vagy lerakja.

A fentiek miatt a hulladék elhagyó magatartás felszámolásához a hulladékgazdálkodás rendszerszintű módosítása szükséges. A szankciórendszer az arányosság elve mentén úgy kerül átalakításra, hogy tettenérés esetén elrettentő hatása is legyen. Ha a tettenérés nem valósul meg, úgy vélelmek felállításával az ingatlan tulajdonos felelősségét állapítja meg a jog. Ez a konstrukció a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) hatályos 61. §-ában is megfogalmazásra kerül, így valójában csak a már hatályos – a bírósági gyakorlat alapján jogértelmezési problémákat fel nem vető, illetve a vadkár kapcsán hasonló jogtechnikai megoldást alkalmazó – szabályok továbbfejlesztésére kerül sor.

Az illegális hulladéklerakás – illetve a megfelelő jogi terminológiával élve a hulladék elhagyás – jogellenes magatartási formáit már most is számos hazai jogszabály szankcionálni rendeli. A hulladékkal, személtelhelyezéssel kapcsolatos büntető, szabálysértési és közigazgatási szabályrendszer jelenleg nem koherens és sok esetben alkalmas a szabályok megkerülésére is. A hulladékokkal kapcsolatos jogellenes cselekmények rendkívül sokfélék, a bejelentési kötelezettségek elmulasztásától, az illegális hulladéklerakáson át egészen a közterületi szemetelésig terjedhetnek. Erre figyelemmel továbbra is indokolt, hogy a hulladékokkal kapcsolatos cselekményekre többféle szankciórendszer vonatkozzon. A törvény célja olyan egységes szemléletű szabályrendszer kialakítása, amelyben a különböző jogágak szankciói egymásra épülnek és kellő visszatartó erővel bírnak. A szabályozásnak azonban a szankciók koherenciájára, arányosságára, egymástól elkülöníthető voltára, illetve a kétszeres eljárás tilalma (ne bis in idem) figyelemmel egyértelműnek és világosnak kell lennie.

Erre való figyelemmel egymásra épülő, szigorú szankciórendszer bevezetését tartalmazza a törvény az alábbiak szerint:

1. *Szigorúbb új büntetőjogi szankciórendszer:* A hulladékokkal összefüggésben jelenleg is számos olyan tényállás ismeretes, amelyek valamilyen büntetőjogi szankciót vonnak maguk után. A törvény ezeknek a tényállásoknak a szigorítását és kiegészítését is célozza. A legalapvetőbb tényállás a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése. Itt az alaptényállás változásával a továbbiakban bűncselekménynek minősülne az illegális hulladék lerakása, ha az alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére, vagy annak mennyisége meghaladja az 1000 kg-ot vagy a 10 köbmétert. Emellett a súlyos, bűncselekménynek minősülő magatartási alakzat marad az is, ha valaki engedély nélkül hulladékgazdálkodási tevékenységet végez vagy az engedély kereteit túllépve hulladékgazdálkodási tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez és az alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére.

Enyhébb megítélés alá esik és vétségnek minősül, ha valaki nem engedélyköteles, hanem nyilvántartásba vételhez vagy bejelentéshez kötött tevékenységet ilyen bejelentés vagy nyilvántartásba vétel nélkül végez. Szintén enyhébb megítélés alá esik a gondatlanságból elkövetett bűncselekmény is. A súlyosabb, minősített esetek szigorúbb büntetőjogi szankciókat vonnak maguk után a továbbiakban, ha a bűncselekményt a Ht. szerinti veszélyes hulladékra, 1000 kg-ot meghaladó mennyiségre vagy különös visszaesőként követik el.

2. *Korrigált szabálysértési szankciórendszer:* A különböző környezetjogi tényállások megsértése esetén jelenleg is találkozhatunk több szabálysértési alakzattal is a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényben. Ezek közül a hulladékgazdálkodási magatartásokkal összefüggésben a legjellemzőbb a köztisztasági szabálysértés. A szabálysértési tényállást az új közigazgatási tényállás bevezetésére figyelemmel szükséges pontosítani. Így az általános szabálysértési feladatok között az egyszerű szennyezés elleni fellépés maradna a rendőrség hatáskörében, a hulladék illegális elhelyezése pedig alapvetően közigazgatási szankcióval sújtandó magatartási körbe sorolható a továbbiakban.
3. *Az új közigazgatási szankciórendszer:* A hatékony végrehajtás az azonnal reagálni tudó, visszatartó erejű, objektív alapú közigazgatási szankciókban van. Az Alaptörvény P) cikke és XXI. cikke szerinti szabályokra való figyelemmel

a Ht. alapvető rendszere is kiegészül azzal, hogy a rendelkezéseinek alkalmazásakor, valamint a jogszabályban nem rendezett kérdésekben a körforgásos gazdaságra való áttérés céljával összhangban a hulladékgazdálkodás alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni, hogy a termékek, alapanyagok és erőforrások értékét a lehető legtovább megőrizték a gazdaságban, a hulladék képződése pedig a minimálisra csökkenjen, továbbá az Alaptörvény P) cikkével összhangban mindenki köteles minden tőle elvárhatót megtenni az elhagyott hulladék megelőzése és jelentős csökkentése érdekében, valamint az Alaptörvény XXI. cikkével összhangban mindenkit fokozott felelősség terhel az egészséges környezethez való jog biztosítása érdekében a jogellenes hulladéklerakás megelőzése, felszámolása, az ilyen tevékenység bejelentése és azzal kapcsolatos hatósági eljárásban való együttműködés során. A közigazgatási szankcionálás Ht.-beli jogalapja lényegében a jelenleg hatályos tényállás továbbfejlesztését jelenti. Ennek keretében egy lépcsőzetes, egymásra épülő eljárásokat feltételező hatósági felügyeleti modell kerül szabályozásra a Ht.-ba.

A hulladékgazdálkodási rendszerünk reformjának determináló tényezője a körforgásos gazdaságra történő átállás. Ehhez pedig az is szükséges, hogy a mostani, különböző szervekhez telepített hatósági és nem hatósági hulladékgazdálkodási hatáskörök egy helyre kerüljenek: a kormányhivatali szervezettrendszerbe, amelyen belül elkülönült szervezeti egység foglalkozik a továbbiakban e feladatok végrehajtásával.

Az új uniós jogi szabályozás a hulladékgazdálkodás rendszerében paradigmaváltást kíván elérni annak egyértelművé tételével, hogy a már korábbiakban létrehozott hulladékhierarchia elvét következetesen be kell tartani a teljes hulladékgazdálkodási rendszerben. Ennek megfelelően elsősorban a hulladék képződését kell megakadályozni, melyre a legalkalmasabb módszer – ha már létrejött egy hulladékká váló termék – az újrahasználat. Ezen túl az új rendszerben a hulladékhasznosítás alapvetően elvárt célja az újrafeldolgozásra előkészítés és újrafeldolgozás megteremtése annak érdekében, hogy a hulladékká vált termékek anyagában kerülhessenek hasznosításra. Nagyon lényeges, hogy minden más ennél alacsonyabb szinten álló hasznosítási forma (pl. energetikai hasznosítás) az újrafeldolgozáshoz képest csak másodlagosan valósulhat meg.

A hulladékgazdálkodás rendszerének átalakítására tekintettel a szabályozás előírja a tagállamok számára, hogy elsősorban a hulladékképződés megelőzését érik el, és ehhez számos ösztönző módszer bevezetését javasolja. Az ösztönző elemeken belül hangsúlyosan jelennek meg az Európai Unió élelmiszerpazarlásnak visszaszorítása érdekében szükséges lépések. Ennek keretében a tagállamoknak az Európai Unió által kidolgozott közös módszertan alapján élelmiszerhulladék-megelőzési programokat kell elfogadniuk.

Az irányelvi előírások kibővítik a szelektív hulladékgyűjtés rendszerét, így azt a veszélyes háztartási hulladék esetében 2025-ig, a biohulladék esetében 2023-ig, a textil hulladék esetében pedig 2025-ig meg kell megvalósítani. A törvény alapján a települési hulladékok újrafeldolgozási célértékei 2025-ig 55%-ra, 2030-ig 60%-ra, míg 2035-ig 65%-ra emelkednek. Ezzel párhuzamosan a törvény előírja a hulladéklerakás fokozatos felszámolását, amely következtében az ártalmatlanítási célú hulladéklerakást csak végső, utolsó, szükséges és elkerülhetetlen megoldásnak lehet tekinteni. E szemlélet alapján a hulladéklerakás kerülendő a körforgásos gazdaságban, mivel a lerakás elvi szinten és hosszú távon szennyezheti a vizet, a talajt és a levegőt. A törvény ennek megfelelően kötelezően előírja, hogy 2035-re a hulladéklerakókban elhelyezett települési hulladék arányát a képződő teljes települési hulladékmennyiség 10%-ára vagy még kevesebbre kell csökkenteni. A törvény lefekteti az alapjait az új kiterjesztett gyártói felelősségi rendszernek annak érdekében, hogy a gyártók fontos szerepet kaphassanak a körforgásos gazdaság megvalósítása során azáltal, hogy felelősek lesznek a hulladékká váló termékeikért.

Az egyszer használatos műanyagtermékek minősülő italpalackok az egyik leggyakrabban előforduló tengeri hulladék elemek az Unió tengerpartjain. Ez annak tudható be, hogy az elkülönített gyűjtőrendszerek nem hatékonyak, valamint hogy a fogyasztók kevésbé veszik igénybe ezeket a rendszereket. Fontos, hogy az elkülönített gyűjtőrendszerek hatékonyabbá váljanak, ezért az uniós szabályozás célértékeket határozott meg az egyszer használatos műanyagtermékek minősülő italpalackok elkülönített gyűjtésére vonatkozóan. A tagállamoknak úgy kell elérniük a meghatározott célértéket, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek keretében az egyszer használatos műanyagtermékek minősülő italpalackok tekintetében elkülönített gyűjtésre vonatkozó célértékeket határoznak meg vagy visszaváltási rendszert alakítanak ki, vagy bármely más, általuk alkalmasnak ítélt intézkedést hoznak.

A műanyagok körforgásos használatának biztosítása érdekében elő kell mozdítani az újrafeldolgozott anyagok piaci elterjedését. Ezért az Unió követelményeket határozott meg arra vonatkozóan, hogy az italpalackoknak legalább milyen arányban kell újrafeldolgozott műanyagot tartalmazniuk. Ehhez a műanyag hulladékokat oly módon

kell elkülönítetten gyűjteni, hogy azok élelmiszeripari felhasználásra alkalmasak legyenek. Az italcsomagolási hulladékok visszaváltási rendszere mindezt hatékonyan biztosítja. A 2029-re elérendő 90%-os visszagyűjtési arány a jelenlegi szakmai ismeretek szerint visszaváltási rendszer nélkül nem érhető el.

A Körforgásos Gazdaság csomag részét képező, a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/852 európai parlamenti és a tanács irányelv a csomagolási hulladékok újrafeldolgozására a hatályos célértékeknél jelentősen magasabb újrafeldolgozási célértékeket határozott meg, amelyeket 2025-re és 2030-ra kell teljesíteni. A fém csomagolási hulladékokra vonatkozó hatályos újrafeldolgozási célértéke helyett 2025-re alumínium és vasfém csomagolási hulladékokra külön-külön vonatkozó célértékeket kell teljesíteni. A magas uniós célértékek hazánkban az elkülönítetten gyűjtött és újrafeldolgozott hulladékok mennyiségének ugrásszerű növekedését igénylik. A fém és üveg csomagolási hulladékok jelentős részben egyutas italcsomagolásokból származnak, az italcsomagolási hulladékok aránya műanyag esetében is eléri a 20%-ot. Az alumínium csomagolási hulladékokra vonatkozó önálló célértékek (2025: 50%, 2030: 60%) az italdobozok nagyarányú újrafeldolgozása nélkül nem teljesíthetők. Visszaváltási rendszerrel az újrafeldolgozásra került hulladékok mennyisége mindhárom anyagáramnál ugrásszerűen növelhető. A visszaváltási rendszer költségeit fajlagosan csökkenti, ha műanyagra, fémre és üvegre egyszerre kerülnek kialakításra.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) módosítása a közútkezelő kezelésében lévő ingatlanok tekintetében lehetővé teszi a tisztántartási kötelezettséghez technikai eszköz igénybevételét. A Magyar Közút NZrt. jelenleg is alkalmaz adatrögzítő rendszereket, de az általa kezelt, több mint 32 ezer km hosszú úthálózat mentén olyan sok helyen nyílik lehetőség illegális hulladéklerakásra, hogy azt dedikált humán munkaerővel felügyelni szinte lehetetlen, vagy csak irreálisan magas költségek mellett megoldható. Az illegális hulladékelhagyás, -lerakás hatékony ellenőrzése és szankcionálása reálisan kizárólag megfelelően kialakított technológiai megoldások alkalmazása mellett történhet. A humán erőforrás ezirányú alkalmazását célszerű minimalizálni, annak magas költsége és alacsony ellenőrzési hatékonysága miatt.

A Kkt. módosítása továbbá a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) számára fizetendő felügyeleti díjnak – az elektromobilitás szolgáltató és az elektromos töltőberendezés üzemeltetője vonatkozásában – 0,01 százalékponttal történő megemlése miatt szükséges. Emellett a módosítás előírja az elektromobilitás szolgáltató és az elektromos töltőberendezés üzemeltetőjének adatszolgáltatási kötelezettségét a Hivatal számára, a Hivatal Kkt.-ban és más jogszabályokban meghatározott feladatainak ellátása érdekében.

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) módosítása a tulajdonosi hozzájárulások, megállapodások vonatkozásában – részben a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 71. § (3) és (4) bekezdésének analógiájára – speciális szabályról rendelkezik: közös tulajdonban álló ingatlan esetében az eddigi egyhangú döntés helyett az érintett személyek tulajdoni hányad alapján számított többségi döntését írja elő, és meghatározza azokat az eseteket, amikor a hozzájárulás kérése közlésének lehetetlenülésére, meghíúsulására tekintettel a tulajdonostárs hozzájárulását megadottnak kell tekinteni. A közös tulajdonban álló ingatlan esetében így megszűnnek a polgári jogi rendezés előtt fennálló tulajdonjogi és közérdekű használati jogi akadályok. Továbbá kezeli azt a helyzetet, amikor a tulajdonosi hozzájárulás, megállapodás beszerzése a közlés lehetetlenülése, az együttműködés hiánya miatt nem valósítható meg.

A bányajáradék értékszámítás módszertanának felülvizsgálata a hazai földgázkészletek hasznosítását szolgálja. A megváltozott földgázpiaci árképzési gyakorlathoz igazodva az olajáindexált alapú bányajáradék értékszámítás helyett földgázár-alapú értékszámítást vezet be, ezért a kőolajpiaci ármozgásokkal összefüggő kockázati tényezők kiküszöbölésével kiszámíthatóbb működési környezetet teremt a bányavállalkozások számára.

A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (a továbbiakban: Tszt.) módosítása egyrészt a Hivatal számára fizetendő felügyeleti díj mértékének változása miatt szükséges, másrészt a módosítás – földgáz és villamos energia ágazati szabályozással párhuzamosan – megteremti a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) és a Tszt. szerinti cégjogi eseményre és befolyásszerzésre vonatkozó eljárási határidőkkel kapcsolatos rendelkezések összhangját, módosítja a számviteli szétválasztási szabályokat a Könyvvizsgálói Kamara észrevételének megfelelően, valamint biztosítja a Hivatal jogorvoslati jogát Hivatal határozataival szembeni közigazgatási perben (jogvitában).

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) kisebb terjedelmű módosítása abból a célból indokolt, hogy a villamosenergia-piac gyakorlati működése során szerzett hatósági tapasztalatok alapján korrigálja, kiegészítse és pontosítsa a hatályos rendelkezéseket, továbbá tartalmazza a Hivatal részére fizetendő a felügyeleti díj módosítását, a távhő és a földgáz ágazattal párhuzamosan.

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) vonatkozásában – figyelemmel az elmúlt időszak jogalkalmazási tapasztalataira – számos, különböző tárgyú, kisebb terjedelmű, elsősorban tisztázó jellegű módosítás szükségessége jelentkezett. Megteremti a Ctv. és a Get. szerinti cégjogi eseményre és befolyásszerzésre vonatkozó eljárási határidőkkel kapcsolatos rendelkezéseinek összhangját, módosítja a számviteli szétválasztási szabályokat a Könyvvizsgálói Kamara észrevételének megfelelően, valamint biztosítja a Hivatal jogorvoslati jogát Hivatal határozataival szembeni közigazgatási perben (jogvitában). Néhány esetben a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2017. október 25-i (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírtak alapján az alapvető szociális szolgáltatók körének módosítása szükséges, tekintettel az időközben bekövetkezett hazai jogszabályváltozásokra. Tartalmazza továbbá a Hivatal részére fizetendő felügyeleti díj módosítását.

A megújuló energia közlekedési célú felhasználásának előmozdításáról és a közlekedésben felhasznált energia üvegházhatású gáz kibocsátásának csökkentéséről szóló 2010. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Bűt.) módosítása jogharmonizációs célból szükséges, hogy eleget tegyen egyrészről a benzinre, a dízelolajra és a gázolajra vonatkozó követelmények, illetőleg az üvegházhatású kibocsátott gázok mennyiségének nyomon követését és mérséklését célzó mechanizmus bevezetése tekintetében a 98/70/EK irányelv módosításáról, a belvízi hajókban felhasznált tüzelőanyagokra vonatkozó követelmények tekintetében az 1999/32/EK irányelv módosításáról, valamint a 93/12/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2009/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7a. cikkében foglalt, 2020. december 31. napját követően is fennálló kötelezettségnek; másrészről a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló 2018/2001/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 25. cikkében foglalt kötelezettségnek.

A behozott kőolaj és kőolajtermékek biztonsági készletezéséről szóló 2013. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Kt.) technikai jellegű módosítása jogharmonizációs és jogtechnikai célból szükséges.

A hulladékgazdálkodás a gazdasági élet számos területét érinti és kiemelten összefonódik a környezetvédelemmel. A hulladékgazdálkodás piacát az állami szabályozás teremtette meg, az állami szabályozás jelölte ki a piaci szereplőket és határozta meg jogaikat és kötelezettségeiket. Az állam jelenleg is meghatározó piaci szerepet tölt be tulajdonosként, a piaci működés szabályozójaként, irányítójaként, a feladatellátás finanszírozójaként és ellenőrzőjeként. Az állam a környezet Alaptörvényben foglalt védelmi szintjének további biztosítása, a közszolgáltatási feladatellátás hatékonyságának növelése érdekében a jelenlegi szabályozási környezet módosításával át kívánja alakítani a hulladékgazdálkodás piacát. Az állam a hulladékgazdálkodási tevékenység meghatározott részét magánfelek bevonásával, koncessziós szerződés útján kívánja ellátni a továbbiakban. A koncessziós jogosultság megalapítása együtt jár azzal, hogy a koncesszió tárgya az állam közfeladatai közé tartozzon. Erre tekintettel a módosítás megszünteti a települési önkormányzat hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezéséért fennálló felelősségét. A hulladékról szóló törvény szerinti állami hulladékgazdálkodási közfeladat az állam kizárólagos gazdasági tevékenységei közé kerül. Az állam e változásokat 2023. július 1-jétől tervezi bevezetni, hogy a változással érintetteknek kellő idejük legyen a megváltozott körülményekhez való felkészülésre.

Ehhez elsődlegesen azt a tevékenységi kört kellett meghatározni, amelyben az állam aktívabb szerepet kíván vállalni, még akkor is, ha az így körülírt feladatot más szervezet bevonásával kívánja ellátni. A szóban forgó tevékenységi kör a jelenlegi közszolgáltatói illetve egyes piaci (közszolgáltatáson kívüli) hulladékgazdálkodási feladatokat jelenti. Ezt követően fontos lépés annak eldöntése, hogy az állam a termékek gyártásától azok körforgásos gazdaságba történő visszaáramlásán, illetve újrahasznosításának, a hasznosíthatatlan végtermékek megsemmisítéséig, mely tevékenységeket kíván saját maga megszervezni, illetve melyek esetében szeretne valaki mást a feladatellátásba bevonni. A koncesszió tárgya a kizárólagosan állam által végezhető állami hulladékgazdálkodási közfeladat, amely magában foglalja a hulladék gyűjtését, elszállítását, előkezelését, az azzal való kereskedést.

Az állam két típusú hulladékgazdálkodási tevékenység ellátására köt koncessziós szerződést egységesen az ország egész területére vonatkozóan: a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvétekenységbe a települési hulladék

tartozik, amely a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásnak felel meg, és a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységbe a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység körébe nem tartozó települési hulladék (gazdálkodó szervezetek elkülönítetten gyűjtött települési hulladéka), a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó termékek hulladéka, a környezetvédelmi termékdíjas termék hulladéka és a visszaváltási díjas rendszer hulladéka, továbbá a koncesszor fogja ellátni a kiterjesztett gyártói felelősséggel, a termékdíjjal és a visszaváltási rendszerrel kapcsolatos közvetítői feladatokat.

A nyilvános pályázat során a pályázónak vállalnia kell az ún. koncessziós alapfeltételek, vagyis a Ht. 91. § szerinti díjtétel, azaz a rezsicsökkentés díjainak érvényesülése biztosítását és az egyes hulladékamokra meghatározott uniós célértékek határidőre történő teljesítését. A koncesszor bárki lehet, aki vállalja a kockázatot, ami elsődlegesen a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység folyamatos és magas szakmai színvonalon történő ellátásának, finanszírozásának és az európai uniós körforgásos gazdasággal összefüggő előírások (célszámok) teljesítésének kötelezettségéből áll. A koncessziós feladat hatékony ellátása érdekében a szabályozás biztosítja, hogy a nyilvános pályázat kiírásakor rendelkezésre álljanak a koncessziós jogosultsággal érintett hulladékkal kapcsolatos mennyiségi, valamint a feladat ellátásba bevonható, a hulladék gyűjtéséhez, szállításához, előkezeléséhez, közvetítéséhez, kereskedelméhez igénybe vett hulladékgazdálkodási eszközök. A pályázaton nyertes koncesszor az általa megjelölt hulladékgazdálkodási eszközökkel és létesítményekkel fogja a koncessziós tevékenységét ellátni.

A koncesszor a tevékenységéért ellentételezésre lesz jogosult: közszolgáltatási díjra, hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység ellátásáért szedhető díjra, a koncessziós társaságnak az általa ellátott hulladékgazdálkodási résztevékenységére tekintettel a környezetvédelmi termékdíjból és a visszaváltási rendszerrel összefüggő díjakból való részesedésre, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerből származó bevételekből való részesedésre, valamint megtérítésre. A törvény szerint ezek – a megtérítés kivételével – hatósági ársak lesznek, azokat a miniszter rendeletben határozza meg. A megtérítés tekintetében, hogy az ne minősüljön állami támogatásnak az állam és a koncessziós társaság 6 évente elszámol egymással és a koncesszor az esetleges extraprofitot az állam részére vissza kell, hogy térítse.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Kkt. célja, hogy a közlekedés alapvető feltételeinek, az abban résztvevő személyek és szervezetek jogainak és kötelezettségeinek a meghatározásával elősegítse a közúti személy- és áruszállítási szükségletek kielégítését, a közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfelelő korszerű közúthálózat kialakítását, működését, a közutak védelmét. A Kkt. által meghatározott, a közúthálózat kialakításának, működtetésének, a közutak védelmének érdekében végzett tevékenységek fokozott veszéllyel járnak, ilyen például a Magyar Közút Nonprofit Zrt. üzemeltetésében lévő mérőállomásokon a hatósági jogkörben végzett kezelői ellenőri, illetve útellenőrzési feladatok ellátása. A Kkt. 45. § (2) bekezdése rögzíti az útellenőrök feladatait. A közúti járművekre előírt tömeg- és mérőhatárok ellenőrzését a Kkt. 20. § (11) bekezdés a) pont ab) alpontja és a 20/A. §-a szerint a kezelői ellenőrök végzik. A kezelői ellenőrök feladatait a Kkt. 33/C. §-a sorolja fel. Az e feladatokat ellátók számára indokolt biztosítani a közfeladatot ellátó személyek fokozott büntetőjogi védelmét. A Kkt. 34. § (5) és (6) bekezdése tartalmazza a közút kezelőjének jogait és kötelezettségeit a közút tisztántartásával, illetve a nem utasforgalomból származó hulladék kezelésével kapcsolatban. A közútkezelő kezelésében lévő ingatlanok tekintetében a törvény lehetővé teszi a tisztántartási kötelezettséghez technikai eszköz igénybevételét. A módosítást követően kamerák telepítésére és üzemeltetésére jogosult a közútkezelő, a megadott konkrét, taxatív felhasználási célok mellett. A kamerafelvételek bizonyos esetekben személyes adatnak tekintendők, ugyanis adott esetben más információkkal együtt már személyes adat lehet a rossz képminőségű felvételen látható gépjármű is. A technológiailag fejlettebb forgalomfigyelő kamerák által készített felvételeken a rendszámok jól kivehetőek, illetve egyes kamerák képei olyan minőségűek, hogy az utcán vagy például lakás erkélyén tartózkodó személyek képmása is kivehető, így ezek a felvételek személyes adatnak minősülnek. Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. A Magyar Közút NZrt. jelenleg is alkalmaz adattörzsgítő rendszereket, azonban az általa kezelt, több mint 32 ezer km hosszú úthálózat mentén olyan sok helyen nyílik lehetőség illegális hulladéklerakásra, hogy azt dedikált

humán munkaerővel felügyelni szinte lehetetlen, vagy csak irreálisan magas költségek mellett megoldható. Az illegális hulladékelhagyás, -lerakás hatékony ellenőrzése és szankcionálása reálisan kizárólag megfelelően kialakított technológiai megoldások alkalmazása mellett történhet. A humán erőforrás ezirányú alkalmazását célszerű minimalizálni, annak magas költsége és alacsony ellenőrzési hatékonysága miatt. Arra tekintettel, hogy a közútkezelő jelenleg is alkalmaz adatrögzítő rendszereket, a törvény az újonnan megfogalmazott célkitűzés elérése, illetve a közútkezelő feladatának ellátása érdekében olyan keretek között teszi lehetővé a felvételek készítését, mint a már meglévő szabályozás is. Ezzel a törvény biztosítani kívánja a személyes adatok védelmére vonatkozó elvek érvényesülését is a szabályozással kapcsolatosan, különös tekintettel az adattakarékosságra, célhoz kötöttségre, korlátozott megőrzésre és felhasználhatóságra. A Kkt. korábbi módosításával a Vet. hatálya alól kikerültek az elektromos töltéssel kapcsolatos engedélyesek, így váltak Kkt. szerinti engedélyesekké, illetve egy újabb nyilvántartásba vételhez kötött tevékenységi kategória is megszületett (elektromobilitás szolgáltató). A Kkt. vonatkozásában e kiegészítések szükségesek a rendszeres adatszolgáltatás törvényi alapjának megfelelő megteremtése és az üzleti terv szerinti felügyeleti díj megállapítást követő korrekció biztosítása érdekében. A rendelkezés a Hivatalnak biztosít felhatalmazást az elektromobilitás szolgáltató és az elektromos töltőberendezés üzemeltetője által teljesítendő rendszeres és rendkívüli adatszolgáltatásra vonatkozó részletszabályok megalkotására. A Kkt. módosítása a Hivatal számára fizetendő felügyeleti díjnak 0,01 százalékponttal történő megemlése miatt szükséges.

2. §

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosítása a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására figyelemmel szükséges. A módosítás eredményeként a továbbiakban stratégiaileg kiemelt jelentőségűnek minősíthető lesz az a gazdálkodó szervezet is, amely hulladékkezelési tevékenységet végez.

3. §

A Bt. módosítása a tulajdonosi hozzájárulások, megállapodások vonatkozásában – részben a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 71. § (3) és (4) bekezdésének analógiájára – speciális szabályról rendelkezik: közös tulajdonban álló ingatlan esetében az eddigi egyhangú döntés helyett az érintett személyek tulajdoni hányad alapján számított többségi döntését írja elő, és meghatározza azokat az eseteket, amikor a hozzájárulás kérése közlésének lehetetlenülésére, meghíúsulására tekintettel a tulajdonostárs hozzájárulását megadottnak kell tekinteni. A közös tulajdonban álló ingatlan esetében így megszűnnek a polgári jogi rendezés előtt fennálló tulajdonjogi és közérdekű használati jogi akadályok. Továbbá kezeli azt a helyzetet, amikor a tulajdonosi hozzájárulás, megállapodás beszerzése a közlés lehetetlenülése, az együttműködés hiánya miatt nem valósítható meg. A törvény a beruházások gyorsítását segíti elő azzal, hogy a beruházó az ingatlanhoz fűződő polgári jogi kérdéseket rövid időn belül képes lesz rendezni.

A bányajáradék értékszámítás módszertanának felülvizsgálata összhangban áll a Kormány által 2020. január 8-án jóváhagyott Nemzeti Energiastratégia 2030, kitekintéssel 2040-ig energiaszuverenitásra, illetve az energiabiztonság megerősítésére vonatkozó célkitűzéseivel. A klímavédelmi szempontok előtérbe kerülésével, a szén- és lignitalapú energiatermelés fokozatos kivezetésével a földgáz szerepe átmenetileg felértékelődik. A jelenlegi magas energetikai importfüggőség csökkentésének, az ellátásbiztonság fenntartásának egyik alapvető stratégiai eszköze a hazai földgázkészletek hasznosítása.

Ezt kívánja elősegíteni a bányajáradék értékszámítás módszertanának felülvizsgálata, amely – a megváltozott földgázpiaci árképzési gyakorlathoz igazodva – az olajárindexált alapú bányajáradék értékszámítás helyett földgázár-alapú értékszámítást vezet be az 1998. január 1. után termelésbe állított szénhidrogén mezőkön kitermelt földgáz esetében. A földgázpiacok árképzési mechanizmusaival összehangolt bányajáradék értékszámítási módszertan – a kőolajpiaci ármozgásokkal összefüggő kockázati tényezők kiküszöbölésével – kiszámíthatóbb működési környezetet teremt a bányavállalkozások számára. A földgáztermelők a kitermelt földgáz értékesítéséből befolyó árbevételük alapján fizetik meg a bányajáradékot, nem egy mesterséges, a mai piaci viszonyokat már nem tükröző képlet alapján. A földgáztermelők által fizetett effektív adókulcs nem különbözik lényegesen az állam által előírt szinttől.

Az új bányajáradék értékszámítási módszertan bevezetése hozzájárul a hazai szénhidrogén-kutatási és -feltárási tevékenység bővüléséhez, a stratégiai célkitűzéseknek megfelelő hazai földgáz-kihozatali szint eléréséhez.

Az 1998. január 1. után termelésbe állított szénhidrogén mezőkön hatósági engedély alapján kitermelt földgáz esetében a földgázár-alapú bányajáradék értékszámítási módszertanra való áttérés miatt megszűnik a Brent kőolaj meghatározott jegyzési árszintjéhez (80 USD/bbl, illetve 90 USD/bbl) kötött lépcsőzetes, 3-3 százalékpontos bányajáradékkulcs-emelkedés. A kiugróan magas értékesítési árakhoz kapcsolt többlet-bányajáradék mértékének meghatározása földgázár-alapon történik, adott küszöbár felett dinamikusán növekvő bányajáradékkulcsot alkalmazva.

Kőolaj és földgáz esetében – a kiszámíthatóbb működési feltételek megteremtése érdekében – a bányafelügyelet részére a felügyeleti tevékenységért fizetendő felügyeleti díj a kitermelt ásványi nyersanyag mennyiségi egységére megállapított, rögzített, a rövidtávú piaci folyamatoktól független értéken alapul.

4. §

A hulladékgazdálkodási hatósági feladatok racionalizálása érdekében a továbbiakban minden olyan hatósági és nem hatósági feladatot hulladékgazdálkodási hatóság fog ellátni, amely jelenleg a környezetvédelmi hatóságokhoz tartozik. A két hatóságnak a továbbiakban is együtt kell működnie, hiszen a fenntarthatósági szempontok érvényesítése közös nemzeti érdek, ezért az egyes eljárási cselekmények szabályozása során a törvény együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogalmaz meg mindkét szervtípus számára. A tervezet biztosítja, hogy a korábbi betétdíj elnevezés helyett egységesen visszaváltási díj elnevezés szerepeljen, és bevezeti a visszaváltási díj fogalmát, mivel a módosítás a korábbi betétdíj elnevezés helyett egységesen visszaváltási díj elnevezést alkalmaz. Ezt meghaladón a Ht.-vel való összehanghoz szükséges szövegpontosítást tartalmaz a módosítás.

5. §

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény módosítását követően a fogyasztói jogok szélesebbé válhatnak összhangban a körforgásos gazdaság követelmény rendszerével. A kiegészítés nemcsak a hagyományos pótalkatrész biztosítási kötelezettség szabályozását célozza meg, hanem a digitális eszközök, a szoftverek elavulását is szabályozni kívánja. Felhatalmazást kap a Kormány, hogy szabályozza a pótalkatrészek kötelező forgalmazására alkalmazandó követelményeket, a gyártók által tervezett avulással kapcsolatos előírásokat, a pótalkatrészek és a javítónálzat biztosításával, a tájékoztatással kapcsolatos kötelezettségeket, a digitális és csatlakoztatott eszközök élettartamával, a szoftverek elavulásával kapcsolatos kötelezettségeket, valamint az áru megvásárlásával egyidejűleg szállított operációs rendszer és a szoftver frissítéseikhez kapcsolódó szoftverek elavulása miatti kockázatok csökkentésének lehetséges módjait.

6. §

A körforgásos módosító csomag egyik legnagyobb horderejű változása alapján az Európai Vegyianyag-ügynökséget tájékoztatni kell, ha az árucikk vegyianyag tartalma egy mértéket meghalad. A tájékoztatást az Európai Vegyianyag-ügynökség elektronikus felületén kell megtenni.

7. §

A Fővárosi Törvényszék által közigazgatási perekben hozott elsőfokú ítéletekkel szemben fellebbezéssel élni csak akkor lehet, ha azt törvény lehetővé teszi a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény (a továbbiakban: Kp.) 99. §-a szerint. Jogszabálysértés vagy közzétett kúriai határozattól eltérés esetén a Kúriánál felülvizsgálati kérelemnek van helye, azonban a kérelmek befogadhatósága rendkívül szűk körűvé vált a Kp. 115. § (1) bekezdése és a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján. A fenti rendelkezések értelmében – amennyiben külön törvény nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét – gyakorlatilag egyfokúvá válik a bírósági eljárás, a Hivatal jogorvoslati joggal nem tudna élni az elsőfokú ítélet ellen. A gyakorlati tapasztalatok alapján vált indokolttá a Tszt.-ben részletezett számviteli szétválasztási szabályok további pontosítása, mely során az engedélyesi és a könyvvizsgálói kötelezettségek egyértelműen lefektetésre kerülnek. Többek között így került egyértelműsítésre, hogy az engedélyesnek a számviteli szabályokat szabályzatban kell kidolgoznia, továbbá a könyvvizsgáló igazolás helyett nyilatkozatot bocsát ki arról, hogy az engedélyes szabályzata megfelel a Tszt. előírásainak, illetve külön véleményt fogalmaz

meg arról, hogy a beszámoló kiegészítő mellékletében bemutatott, tevékenységenként szétválasztott mérleg, és eredménykimutatás a számviteli törvény előírásaival, valamint az engedélyes számviteli szétválasztási szabályzatában foglaltakkal összhangban áll. A módosítás új mondatokkal egészíti ki a bekezdéseket annak érdekében, hogy a Ctv. 50. § (5) bekezdésében és 57. § (3) bekezdésében és a Tszt. szerinti cégjogi eseményre és befolyásszerzésre vonatkozó eljárási határidőkre vonatkozó rendelkezések összhangját megteremtse. Az ágazati jogszabályban, mint speciális jogszabályban foglalt eljárási cselekmények és eljárási határidő az irányadó a Ctv. és az ágazati jogszabály hatálya alá tartozó fenti jogügyletek esetén, azonban a jogkövető magatartást tanúsító jogalkalmazók körében bizonytalanságot eredményez, hogy az ágazati jogszabályban foglalt, a kérelemre vonatkozó döntés meghozatalához kapcsolódó eljárási határidő nincs egyértelműen összehangolva a Ctv.-ben foglalt változásbejegyzésre irányuló kérelemhez szükséges változás bejegyzési eljárás megindítására vonatkozó határidőkkel.

8. §

A Ctv. 57. § (2) és (3) bekezdése, 58. § (1) bekezdése, 59. § (1) bekezdése és a 61. § (1) bekezdése értelmében az átalakuló cég az átalakulás időpontját úgy is meghatározhatja, hogy az átalakulás nem a cégbejegyzés napjával, hanem a cég által megadott napon következik be. A cég által meghatározott időpont nem lehet későbbi, mint a kérelem cégbírósághoz történt benyújtását követő 90. nap, illetve nem lehet korábbi, mint a cégbejegyzés napja. A fenti Ctv. rendelkezéssel történő összhang megteremtése teszi szükségessé a Tszt. 19. § (8) bekezdésének technikai pontosítását. A módosítás egyértelművé teszi, hogy ha a jogügylet hatályosulása a cég által megadott időpontban következik be, a jogügylet tekintetében annak joghatály kiváltását eredményező időpontjától számítva nyílik meg a határidő a megfelelési ellenőrzés Hivatalhoz történő benyújtására. A Tszt. módosítása – a Get. és a Vet. módosításához igazodóan – a Hivatal számára fizetendő felügyeleti díj mértékét hivatott növelni. Az így előálló többletforrás a Hivatal működését, és – elsősorban a klímapolitikai célokkal, illetőleg a villamos energia ellátással összefüggésben – bővülő feladatainak megfelelő színvonalának megőrzését szolgálja.

9. §

2016. december 22-ével olyan módon módosult a Vet., hogy gyakorlatilag megszűnt a különbség abban a vonatkozásban, hogy ki kérhet teljes körű és ki kérhet korlátozott villamosenergia-kereskedelmi engedélyt. 2016. december 22-től mindkét engedély típus esetén ugyanaz a kör folyamodhat engedélyért. A javasolt módosítás egyértelműsíti a már meglevő iparági gyakorlatot, illetve azt a helyzetet is kezelni kívánja, amikor az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség egy adott tagállamában bejegyzett társaság egy másik, szintén Európai Unió, vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamában tevékenységet végző társaság számára is lehetővé teszi a villamosenergia-kereskedelmi engedély megszerzését. A Vet. 88. § (4) bekezdése szerint a korlátozott villamosenergia-kereskedelmi engedély esetében nem kell alkalmazni a villamosenergia-kereskedőkre és az egyetemes szolgáltatás szabályaira vonatkozó Vet. 47–48. §-ban előírt rendelkezéseket, valamint a felhasználók tájékoztatására vonatkozó 56/A. §-ban foglaltak szabályokat. Az indirekt szabályozás módosítása indokolt, annak meghatározásával, ezeket a szabályokat mely gazdasági társaságok esetén kell alkalmazni. A korlátozott villamosenergia-kereskedelmi engedélyes pedig mentesül a 92. és 93. §-ban foglaltak alkalmazása alól. A külföldi vállalkozások cégjogi eseményeire nincs ráhatása a Hivatalnak, ezért itt is egyértelműsíteni szükséges, hogy az egyes cégjogi eseményekre vonatkozó szabályokat mely szereplők esetében kell alkalmazni. A kiserőművi összevont engedélyesek, valamint a felhasználót el nem látó villamosenergia-kereskedelmi engedélyes esetében a befolyásszerzés utólagos tudomásulvételi eljárása indokolatlan, felesleges adminisztratív teher. A Hivatal felügyeleti feladatainak ellátásához elegendő ezen engedélyesi csoport esetén az utólagos tájékoztatás a befolyásszerzésről. A módosítás új mondatokkal egészíti ki a bekezdést annak érdekében, hogy a Ctv. 50. § (5) bekezdésében és 57. § (3) bekezdésében és a Vet. szerinti cégjogi eseményre és befolyásszerzésre vonatkozó eljárási határidőkre vonatkozó rendelkezések összhangját megteremtse. Az ágazati jogszabályban, mint speciális jogszabályban foglalt eljárási cselekmények és eljárási határidő az irányadó a Ctv. és az ágazati jogszabály hatálya alá tartozó fenti jogügyletek esetén, azonban a jogkövető magatartást tanúsító jogalkalmazók körében bizonytalanságot eredményez, hogy az ágazati jogszabályban foglalt, a kérelemre vonatkozó döntés meghozatalához kapcsolódó eljárási határidő nincs egyértelműen összehangolva a Ctv.-ben foglalt változásbejegyzésre irányuló kérelemhez szükséges változás bejegyzési eljárás megindítására vonatkozó határidőkkel. A fenti rendelkezéssel azonos tartalmú jogi szabályozást tartalmaz a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 290. § (2) bekezdése

is, amely szerint „a Ctv. 50. § (5) bekezdésében és 57. § (3) bekezdésében meghatározott kérelembenyújtási határidő a bejelentés miniszter általi tudomásulvétele visszaigazolásának kézhezvételét követő naptól kezdődik”. A Vet.-ben lévő számviteli szétválasztási szabályok harmonizálása a jelenleg hatályos Get.-ben szabályozott számviteli szétválasztási szabályokkal a Könyvvizsgálói Kamarával észrevételeinek megfelelően. A Fővárosi Törvényszék által közigazgatási perekben hozott elsőfokú ítéletekkel szemben a jövőben fellebbezéssel élni csak akkor lehet, ha azt törvény lehetővé teszi a Kp. 99. §-a szerint. Jogszabálysértés vagy közzétett kúriai határozattól eltérés esetén a Kúriánál felülvizsgálati kérelemnek van helye, azonban a kérelmek befogadhatósága rendkívül szűk körűvé vált a Kp. 115. § (1) bekezdése és a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján. A fenti rendelkezések értelmében – amennyiben külön törvény nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét – gyakorlatilag egyfokúvá válik a bírósági eljárás, a Hivatal jogorvoslati joggal nem tudna élni az elsőfokú ítélet ellen. Technikai jellegű módosítás, a Vet. hatályos szövege két 178/V. §-t tartalmaz, a módosítás ezeket vonja össze.

A jogbiztonság követelménye időszerűvé tette annak rögzítését is, hogy az Európai Unió Bírósága ítéletének végrehajtása nyomán meghosszabbodó árszabályozási ciklus tekintetében a Vet. 143. § (1) bekezdése nem alkalmazandó, így nem kerülhet sor új árak megállapítására, mert az sértené az Európai Unió Bírósága ítéletében foglaltakat.

10. §

A b) pont kivételével technikai jellegű szövegcsere módosítások. A b) pont vonatkozásában a 2007-től 2019 decemberéig hatályban volt rendelkezés visszaállítása a módosítás célja. A Hivatal előzetes jóváhagyását a szóban forgó megállapodásoknak a magyar villamosenergia-rendszer működését, az ellátásbiztonságot, összességében a villamosenergia-rendszerre gyakorolt hatása indokolja.

11. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

12. §

A kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény módosítása a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására figyelemmel szükséges. A kisajátításról szóló törvény módosítása megteremti annak jogalapját, hogy amennyiben hulladékgazdálkodási szempontból érintett az ingatlan (pl. épp hulladékhatósági eljárás alá vont), akkor a kisajátítási eljárásban a hulladékgazdálkodási hatóság véleményét is be kell szerezni.

13. §

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvényben a hatóság megnevezésének módosítása a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására figyelemmel szükséges.

14. §

Az elszámolóház jelenleg hatályos fogalma félreérthető, továbbá indokolatlanul szűk kört jelent, ha minden esetben a szállítási rendszerüzemeltető jelölheti csak ki az eljáró központi szerződő felet vagy elszámolóházat. A szállítási rendszerüzemeltető az általa üzemeltetett kereskedési platform tekintetében írhat ki pályázatot. Az elektronikus kapcsolattartás elősegítése érdekében a jegyzőkönyv elektronikusan is megküldhető. A Hivatal szükségét látta egy módszertan kidolgozásának, amely alapján a 10 éves fejlesztési tervben foglalt projektek beruházási költségintéjét megalapozottan tudja vizsgálni a jóváhagyás előtt. A módosítás lehetővé teszi, hogy a földgázkereskedő egy felhasználó ellátása esetén – a hivatali jóváhagyás megadását követően – mentesüljön az üzletszabályzat készítés, jóváhagyás és rendszeres időszakos módosítás kötelezettsége alól. A módosítás összhangot teremt a Vet.-ben foglaltakkal. A földgázipari törvényi szinten lévő számviteli szétválasztási szabályok módosítása a Magyar Könyvvizsgálói Kamara észrevételei alapján. A külföldi székhelyű földgázkereskedő és korlátozott kereskedő, valamint a jelzett többi engedélyeseknél a Hivatal felügyeleti feladatainak ellátásához elegendő az utólagos tájékoztatás az esemény bekövetkezéséről, ezért e szereplők esetén nem szükséges a befolyásszerzést hivatali előzetes jóváhagyáshoz vagy tudomásulvételhez kötni. A tudomásulvételi eljárásban és az előzetes hozzájárulás

iránti eljárásban is szükséges egyértelművé tenni a gyakorlatban alkalmazott, a Hivatal egységes mérlegelési szempontok szerinti eljárásának kötelezettségét. A módosítás rögzíti, hogy a tudomásulvételi eljárás során [123. § (1) bekezdés] és a szállítási rendszerüzemeltetőben, illetve annak irányító részvényesében irányítást biztosító részesedésszerzéshez szükséges, a Hivatal hozzájárulása iránt indított eljárásban [123. § (4) bekezdés] is alkalmazni kell a 123. § (6) bekezdésében meghatározott mérlegelési szempontokat. A Ctv. 57. § (2) és (3) bekezdése, 58. § (1) bekezdése, 59. § (1) bekezdése és a 61. § (1) bekezdése értelmében az átalakuló cég az átalakulás időpontját úgy is meghatározhatja, hogy az átalakulás nem a cégbejegyzés napjával, hanem a cég által megadott napon következik be. A cég által meghatározott időpont nem lehet későbbi, mint a kérelem cégbíróshoz történt benyújtását követő 90. nap, illetve nem lehet korábbi, mint a cégbejegyzés napja. A fenti Ctv. rendelkezéssel történő összhang megteremtése teszi szükségessé a 123. § (7a) bekezdésének technikai pontosítását. A módosítás egyértelművé teszi, hogy ha a jogügylet hatályosulása a cég által megadott időpontban következik be, a jogügylet tekintetében annak joghatály kiváltását eredményező időpontjától számítva nyílik meg a határidő a megfelelési ellenőrzés Hivatalhoz történő benyújtására. A módosítás a hatályos bekezdést kiegészíti egy új mondattal annak érdekében, hogy a Ctv. 50. § (5) bekezdésében és 57. § (3) bekezdésében foglalt változásbejegyzésre irányuló eljárási határidőkre és a Get. cégjogi eseményre és befolyásszerzésre vonatkozó eljárási határidőkre vonatkozó rendelkezések összhangját megteremtse. Bizonytalanságot eredményez, hogy az ágazati jogszabályban foglalt, a kérelemre vonatkozó döntés meghozatalához kapcsolódó eljárási határidő nincs egyértelműen összehangolva a Ctv.-ben foglalt változásbejegyzésre irányuló kérelemhez szükséges változásbejegyzési eljárás megindítására vonatkozó határidőkkel. A fenti rendelkezéssel azonos tartalmú jogi szabályozást tartalmaz a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 290. § (2) bekezdése is, amely szerint a Ctv. 50. § (5) bekezdésében és 57. § (3) bekezdésében meghatározott kérelembenyújtási határidő a bejelentés miniszter általi tudomásulvétele visszaigazolásának kézhezvételét követő naptól kezdődik. A földgáz és villamosenergia ágazat egységes szabályozásának megteremtése érdekében javasolt a módosítás. A Fővárosi Törvényszék által közigazgatási perekben hozott elsőfokú ítéletekkel szemben a jövőben fellebbezéssel élni csak akkor lehet, ha azt törvény lehetővé teszi a Kp. 99. §-a szerint. Jogszabálysértés vagy közzétett kúriai határozattól eltérés esetén a Kúriánál felülvizsgálati kérelemnek van helye, azonban a kérelmek befogadhatósága rendkívül szűk körűvé vált a Kp. 115. § (1) bekezdése és a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján. A fenti rendelkezések értelmében – amennyiben külön törvény nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét – gyakorlatilag egyfokúvá válik a bírósági eljárás, a Hivatal jogorvoslati joggal nem tudna élni az elsőfokú ítélet ellen. A rendszerhasználati díjakhoz hasonlóan, a csatlakozási és külön díjakra vonatkozóan is kiegészíti a rendelkezést a szabályozási időszak végének megjelölésével. Szükséges átmeneti rendelkezés a felügyeleti díj alkalmazására vonatkozóan.

15. §

Jogharmonizációs célú és technikai jellegű pontosítások, részben gyakorlati tapasztalatok alapján, továbbá az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírtak alapján meghatározott alapvető szociális kört az időközben változott hazai szabályozásra is tekintettel módosítja. A Ctv. 57. § (2) és (3) bekezdése, 58. § (1) bekezdése, 59. § (1) bekezdése és a 61. § (1) bekezdése értelmében az átalakuló cég az átalakulás időpontját úgy is meghatározhatja, hogy az átalakulás nem a cégbejegyzés napjával, hanem a cég által megadott napon következik be. A cég által meghatározott időpont nem lehet későbbi, mint a kérelem cégbíróshoz történt benyújtását követő 90. nap, illetve nem lehet korábbi, mint a cégbejegyzés napja. A fenti Ctv. rendelkezéssel történő összhang megteremtése teszi szükségessé a Get. technikai pontosítását. A módosítás egyértelművé teszi, hogy amennyiben a jogügylet hatályosulása a cég által megadott időpontban következik be, a jogügylet tekintetében annak joghatály kiváltását eredményező időpontjától számítva nyílik meg a határidő a megfelelési ellenőrzés Hivatalhoz történő benyújtására.

16. §

A megelőzési cselekvési tervet és vészhelyzeti tervet a miniszter hagyja jóvá határozatában, ezért értelmét veszítette a rendelkezés.

17. §

A Bűt. módosítása jogharmonizációs célból szükséges, hogy a szabályozás eleget tegyen egyrésről a benzinre, a dízelolajra és a gázolajra vonatkozó követelmények, illetőleg az üvegházhatású kibocsátott gázok

mennyiségének nyomon követését és mérséklését célzó mechanizmus bevezetése tekintetében a 98/70/EK irányelv módosításáról, a belvízi hajókban felhasznált tüzelőanyagokra vonatkozó követelmények tekintetében az 1999/32/EK irányelv módosításáról, valamint a 93/12/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2009/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7a. cikkében foglalt, 2020. december 31. napját követően is fennálló szinten tartási kötelezettségnek, másrészt pedig a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló 2018/2001/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 25. cikkében foglalt kötelezettségnek.

18. §

Szövegcsérés pontosítás.

19. §

A termékdíjköteles termék termékdíját nem kell megfizetni, ha a kötelezett vevője nyilatkozik arról, hogy a csomagolószert visszaváltási díjas rendszerben használja fel. A törvény biztosítja, hogy a Ht. 32/B. § szerinti kötelezően visszaváltási díjas termékek esetében nem keletkezik termékdíj-kötelezettség. A környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvényben (a továbbiakban: Ktdt.) a hatóság megnevezésének módosítása a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására tekintettel szükséges.

20. §

A Ktdt. szövegcsérés, technikai jellegű pontosítása, továbbá a 2023-ban hatályba lépő szövegmódosítások célja, hogy a Ktdt. alapján a csomagolószert termékdíjköteles terméké váljon, amely után termékdíjat adók módjára kell megfizetni. A csomagolószeren belül a fém ital-csomagolószert a Ktdt. külön definiálja, illetve arra vonatkozóan külön termékdíj tételt állapít meg. A visszaváltási rendszer fém italdobozokra történő bevezetése indokolatlanná teszi e külön definíció és díjtétel megtartását.

21. §

A Ktdt. hatályon kívül helyező rendelkezéseinek célja: a visszaváltási rendszer fém italcsomagolásokra történő alkalmazása okán a fém ital-csomagolószere a termékdíj-kötelezettség megszüntetésre kerül, ebből eredően a fogalom, a termékdíjtétel, a vonatkozó felső hasznosítási arány, fajlagos rendszerirányítási alapköltség, fajlagos externális alapköltség és fajlagos kezelési alapköltség megtartása indokolatlanná válik.

22. §

A koncessziós jogosultság megalapítása együtt jár azzal, hogy a koncesszió tárgya az állam közfeladatai közé tartozzon. Erre tekintettel szükséges a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény módosítása, mivel az jelenleg a települési önkormányzatok egyik feladatává teszi a hulladékgazdálkodásról való gondoskodást. A módosítással megszüntetésre kerül a települési önkormányzat hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezéséért fennálló felelőssége.

23. §

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosítása annak érdekében, hogy a nemzeti vagyon kezelői fokozott felelősséget viseljenek a Tiszta Ország Program sikeres megvalósításában, ennek érdekében a vagyonkezelők kötelezettsége a vagyonkezelésükbe, hasznosításukba tartozó ingatlanok tekintetében az illegális hulladékelhagyás elleni intézkedések megtétele.

24. §

Az illegális hulladékelhelyezéssel kapcsolatos büntető, szabálysértési és közigazgatási szabályrendszer jelenlegi koherenciája, és egymásra épülő szigorú szankciórendszer bevezetése részeként kisebb mértékben módosul a szabálysértési tényállások rendszere. A hulladékgazdálkodási magatartásokkal összefüggésben a legjellemzőbb a köztisztasági szabálysértés. A módosítás értelmében az általános rendészeti feladatok között az egyszerű szennyezés elleni fellépés maradna a rendőrség hatáskörében, a hulladék illegális elhelyezése pedig alapvetően

közigazgatási szankcióval sújtandó magatartási körbe sorolható a továbbiakban. Ezzel párhuzamosan hatályon kívül kell helyezni a Ht. 86. § (6a) bekezdését. A hulladékgazdálkodással összefüggő szabályok megsértését a törvény a továbbiakban elsősorban közigazgatási úton kívánja szankcionálni. Az arányosság elvének megfelelően a szigorú közigazgatási szankciókkal párhuzamosan számos olyan állami intézkedés és támogatási konstrukció is bevezetésre kerül, amely a hulladék jogszerű elhelyezésének lehetőségét támogatja.

25. §

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. módosítása szükséges, ugyanis a módosítás célul tűzi a vasúthálózat területén már meglévő kameraállomány továbbfejlesztését az illegális hulladéklerakás megakadályozása érdekében. A személyszállítást végző szolgáltatók („Szolgáltató”) adatkezelése garanciális szempontból már korábban is részletesen szabályozott volt. A Szolgáltatók jelenleg is alkalmaznak adatrögzítő rendszereket, azonban a vasúti szolgáltató által kezelt vasúthálózat mentén sok helyen nyílik lehetőség illegális hulladéklerakásra, amelyet dedikált humán munkaerővel felügyelni szinte lehetetlen, vagy csak irreálisan magas költségek mellett megoldható, ezért az ilyen irányú humán erőforrás alkalmazásának minimalizálására van szükség. Arra tekintettel, hogy a Szolgáltató jelenleg is alkalmaz adatrögzítő rendszereket, a törvény az újonnan megfogalmazott célkitűzés elérése érdekében olyan keretek között teszi lehetővé a felvételek készítését, mint a már meglévő szabályozás is. Ezzel a törvény biztosítani kívánja a személyes adatok védelmére vonatkozó elvek érvényesülését is a szabályozással kapcsolatosan, különös tekintettel az adattakarékosságra, célhoz kötöttségre, korlátozott megőrzésre és felhasználhatóságra.

26. §

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 73. § c) pontját indokolt kiegészíteni a természetkárosításhoz hasonlóan a környezetkárosítás és a hulladékgazdálkodás rendje elleni bűncselekményekkel annak érdekében, hogy a jogellenes hulladékelhelyezés minősített esetének fennállásakor ne lehessen az elkövetés eszközének elkobzását mellőzni.
2. A Btk. 248. §-ának módosítása szükséges, mivel a kapcsolódó bírósági esetjog áttekintése alapján megállapítható, hogy a jelenlegi büntetőjogi alaptényállás alkalmazásának alapvető akadálya, hogy a hulladék fogalma a Btk.-ban eltér a hulladékgazdálkodási definíciótól. A Btk.-beli szűkebb megfogalmazás egyúttal azt is eredményezi, hogy kizárólag szakértő kirendelése esetén lehetséges a hulladék-státusz beazonosítása. Ez az eljárások elhúzódását és gyakran a bizonyíthatatlanság esetét eredményezi. Az említett fordulatnak ugyanakkor meg kell jelennie a Btk.-ban, tekintettel a környezet büntetőjogi védelméről szóló 2008/99/EK irányelv 3. cikkében foglalt rendelkezésekre, amely szerint „a tagállamok biztosítják, hogy a következő magatartás bűncselekménynek minősüljön, amennyiben az jogellenes, és szándékosan vagy legalább súlyos gondatlanságból követik el: (...) b) hulladék gyűjtése, szállítása, hasznosítása vagy ártalmatlanítása, beleértve az ilyen műveletek felügyeletét és a hulladéklerakók utógondozását, valamint a kereskedők és közvetítők által ellátott tevékenységeket is (hulladékgazdálkodás), amely bármely személy halálát vagy súlyos sérülését, illetve a levegő, a talaj, vagy a víz minőségének, vagy az állatoknak vagy növényeknek a jelentős károsodását okozza vagy okozhatja; c) a nem elhanyagolható mennyiségben végzett hulladékszállítás, amennyiben ez a tevékenység a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és a tanácsi rendelet (6) a 2. cikke 35. pontjának hatálya alá esik, függetlenül attól, hogy egyszeri vagy – egymással összefüggőnek látszó – többszöri szállítás keretében történik.” Emellett indokolt a Btk.-beli alaptényállás kiegészítése is annak érdekében, hogy bizonyos mennyiség fölött objektív tényezők alapozhassák meg a büntetőjogi felelősségre vonást. Ennek megfelelően büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az is, aki ott helyez el hulladékot, ahol egyébként – hatósági engedély hiányában – nem lehet és annak mennyisége meghaladja az 1000 kg-ot vagy a 10 köbmétert. Mivel a hatósági eljárások megindításának módja tekintetében a hulladékgazdálkodási ágazatban is jelentős változások következtek be, célszerű minden olyan mulasztást is szankcionálni, amely a hulladékgazdálkodási tevékenység megkezdéséhez vagy folytatásához szükséges nyilatkozattétel elmulasztását foglalja magában, így a nyilvántartásba vétel illetve a bejelentés nélkül végzett hulladékgazdálkodási tevékenységet is büntetni rendeli a törvény. Fentiekén túl a jogalkalmazói tevékenységet segítő jellegű fogalmak is meghatározásra kerülnek.
3. A Btk. módosítás célja továbbá a Kkt. módosításával együttesen az útellenőr és a kezelői ellenőr közfeladatot ellátó személlyé minősítése a Kkt.-ban meghatározott tevékenysége körében. A Kkt. céljai között szerepel, hogy elősegítse és biztosítsa a közúti személy- és áruszállítási szükségletek kielégítését, a közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi

követelményeknek megfelelő biztonságos és korszerű közúthálózat kialakítását, működését, a közutak védelmét. A közutak üzemeltetője egyrészt útellenőri feladatokat lát el [Kkt. 45. § (1)–(4) bekezdés], másrészt a kezelői ellenőr a közúti közlekedés ellenőrzése keretében a közúti járműre előírt tömeg- és mérethatárok betartását ellenőrzi [Kkt. 20. § (1) bekezdés h) pont és (11) bekezdés ab) alpont, illetve a 33/C. § (1) bekezdés]. Az útellenőr feladata – többek között – a közút állapotának, tisztaságának, nem közlekedési célú igénybevételének figyelemmel kísérése; a közúti közlekedés biztonsága érdekében a közúti jelzések láthatóságának, sérthetetlenségének és működésének ellenőrzése; a közút mellett, a közút forgalmát érintő tevékenységek ellenőrzése. Az útellenőr a közúti forgalom biztonsága, a közúthálózat védelme érdekében intézkedéseket fogyanatosít, figyelmeztet, a szabálytalan magatartás megszüntetésére felszólít, illetve büntető és szabálysértési feljelentést tesz, vagy a közlekedési hatóság eljárást kezdeményezi. A Kkt. 20. § (11) bekezdés ab) alpontja, valamint a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 4. § (10) bekezdés b) pontja alapján a közúti járműre előírt tömeg- és mérethatárok betartásának ellenőrzésére a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-t jelölte ki a Kormány és ruházta fel közlekedési hatósági jogkörrel. A Kkt. 20/A. és 20/B. §-ai határozzák meg a közút kezelőjének alkalmazásában álló kezelői ellenőrök képesítési és alkalmazási feltételeit. A túlsúlyos vagy túlméretes, és így a közlekedés biztonságára kockázatot jelentő járművet a kezelői ellenőr visszatarthatja a közlekedésbiztonsági kockázat elhárításáig. Az ellenőrzés alá vont járművel az ellenőrzés helyszínét kizárólag a mérés befejezése után, a mérést végző kezelői ellenőr engedélyével szabad elhagyni. Az ellenőrzés során a továbbhaladás feltételeként szabható meg az össztömeg, a tengelyterhelés- és a tengelycsoport-terhelés, illetve a mérethatár túllépésének megszüntetése a rakomány átrendezésével vagy átrakodással. Mind az útellenőr, mind a kezelői ellenőr által végzett tevékenységek fokozott veszéllyel járhatnak, indokolt ezért az ellenőrzést végzők számára biztosítani a közfeladatot ellátó személyek fokozott büntetőjogi védelmét.

27. §

A törvény a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról szóló (EU) 2018/851 európai parlamenti és tanács irányelv szabályozásra vonatkozó hatályának módosítását ülteti át, amely szerint a takarmány alapanyagként felhasználásra szánt anyagokra a hulladékgazdálkodási rezsim csak akkor terjed ki, ha más uniós jogi aktus kifejezetten így rendelkezik.

28. §

A hulladékkal való rendelkezés törvényi szinten eddig is meglévő legfontosabb szabályai az illegális hulladéklerakás elleni fellépés érdekében expressis verbis kimondásra kerülnek.

29. §

A törvény az (EU) 2018/851, az (EU) 2018/852 és az (EU) 2019/904 irányelv által bevezetett új, illetve módosított fogalmainak átültetését valósítja meg.

30. §

A kiemelkedő jelentőségű hulladékképződés megelőzésének elvét határozza meg az irányelvnek megfelelően. A körforgásos gazdaságra történő áttérés egy olyan alapvető gazdasági követelmény, amely jelentős mértékben megváltoztatja a fogyasztási, termelési, gyártási folyamatokat. Az áttérés lényege, hogy egy termék ne csak egyszer töltsen be rendeltetését, hanem megújulva, átalakulva újra és újra visszatérjen a gazdaságba. Az áttérés a hulladék képződésének csökkenése mellett hozzájárul az életminőség növeléséhez, a fenntartható, karbonszegény, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasági modell kialakításához, igazodva az uniós, illetve az egyéb fenntarthatósági célokhoz, így különösen az ENSZ 2030-ig szóló fenntartható fejlődési menetrendjéhez és azon belül is legfőképp a 12. célhoz, a fenntartható fogyasztási és termelési minták biztosításához. E rendelkezések között kerül előírásra valamennyiünk közös felelőssége a hulladéklerakás megelőzése, valamint felszámolása kapcsán. A Ht. alapvető rendszere is kiegészül azzal, hogy a rendelkezéseinek alkalmazásakor a körforgásos gazdaságra való áttérés céljával összhangban a hulladékgazdálkodás alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni, hogy a termékek, alapanyagok és erőforrások értékét a lehető legtovább megőrizték a gazdaságban, a hulladék képződése pedig a minimálisra csökkenjen. Az Alaptörvény P) cikkével összhangban mindenki köteles minden tőle elvárható megtenni az elhagyott hulladék megelőzése és jelentős csökkentése érdekében, valamint az Alaptörvény XXI. cikkével összhangban mindenkit fokozott felelősség terhel az egészséges környezethez való jog biztosítása érdekében.

a jogellenes hulladéklerakás megelőzése, felszámolása, az ilyen tevékenység bejelentése és azzal kapcsolatos hatósági eljárásban való együttműködés során. A közigazgatási szankcionálás Ht.-beli jogalapja lényegében a jelenleg hatályos tényállás továbbfejlesztését jelenti. Ennek keretében egy lépcsőzetes, egymásra épülő eljárásokat feltételező hatósági felügyeleti modell kerül integrálásra a Ht.-ba.

31. §

A szabályozás a hulladékhierarchia elvének 5. melléklet szerinti ösztönző elemekkel való betartására tesz javaslatot. A mellékletben felsorolt ösztönzők gazdasági eszközökre és egyéb intézkedésekre csoportosíthatók. Az ösztönzők többsége hazai viszonylatban ismert és alkalmazott, a felsorolás biztosítja az áttekinthetőséget. A felsorolás a jogkövetők széles köre számára irányt mutat, mikor kiemeli a legjobb technikák alkalmazásának, vagy a hulladékgazdálkodásban résztvevők közötti együttműködés, az önkéntes megállapodások, a hulladékról szóló vállalati jelentések szerepét.

32. §

Az (EU) 2018/851 irányelv a melléktermék szabályozást a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó szabályokkal összhangban a korábbinál részletesebben szabályozza, a kiegészítő előírások ezért indokoltak. Ha a melléktermék státuszhoz szükséges egyedi, illetve részletes előírásról uniós jogi aktus nem rendelkezik, a melléktermék státusz feltételeit a törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet állapítja meg. Fontos újítás, hogy a melléktermék előállítása során a melléktermék előállítója minőségbiztosítási rendszert üzemeltet, amelynek részletes szabályait a törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet állapítja meg. A melléktermék státusz megfelelését a termék megfelelőségének és biztonságának ellenőrzéséért felelős hatóság, illetve a melléktermék piacának felügyeletéért felelős hatóság a hulladékgazdálkodási hatóság szükség szerinti közreműködésével ellenőrzi.

33. §

A körforgásos gazdaságra történő átállás egyik fontos feltétele a hasznosítás, és különösen az újrafeldolgozás ösztönzése. Ennek megfelelően irányelvi szinten meghatározásra kerül, hogy az újrafeldolgozáson, vagy egyéb hasznosítási műveleten átesett hulladék mikor nem minősül hulladéknak. Erre való figyelemmel a törvény a hulladékstátusz megszűnésének konjunktív feltételrendszerét alkotó egyik esetkörét pontosítja az uniós előírásokra tekintettel oly módon, hogy a termék (anyag vagy tárgy) konkrét rendeltetési célnak kell, hogy megfeleljen.

34. §

A szabályozás a hulladékstátusz megszűnésének feltételrendszerét egészíti ki azáltal, hogy előírja a hasznosítási műveleten átesett hulladékot (anyagot) első alkalommal felhasználó vagy forgalomba hozó természetes és jogi személyek számára, hogy a terméknek meg kell felelnie már a hasznosítási művelet lezárásakor az úgynevezett REACH és CLP uniós vegyi anyag szabályozási rezsimnek. Ha egy hulladékról szó van, a hulladékstátusz megszűnésének feltételeiről uniós jogi aktus, vagy jogszabály nem rendelkezik, az ilyen feltételek teljesítéséhez szükséges részletes előírásokról a hulladékgazdálkodási hatóság dönt. A módosítás alapján a termék előállítója a hulladék státusz megszűnése során a hulladékstátusz megszűnésének igazolására alkalmas minőségbiztosítási rendszert üzemeltet, amelynek részletes szabályait a törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet állapítja meg. A hasznosítási művelet útján előállított anyag vagy tárgy a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételeknek való megfelelését a termék megfelelőségének és biztonságának ellenőrzéséért felelős hatóság, illetve piacának felügyeletéért felelős hatóság a hulladékgazdálkodási hatóság szükség szerinti közreműködésével ellenőrzi. Az ellenőrzés időpontjáról a hatóságok az ilyen eljárások során is előzetesen tájékoztatják a hulladékgazdálkodási hatóságot.

35. §

A törvény az (EU) 2018/851 irányelv hulladékhierarchiát biztosító, a hulladékképződés megelőzését szolgáló intézkedéseit és módszereit ülteti át a hazai jogrendbe.

36. §

Mivel az (EU) 2018/851 irányelv egyértelmű célja az elkülönített hulladékgyűjtés kiterjesztése, így ezzel párhuzamosan meghatározza azon esetköröket, melyek esetében el lehet térni az elkülönített gyűjtési rendszer bevezetésétől. Ilyen esetkörnek számít különösen, ha a különböző hulladéktípusok együtt történő gyűjtése nem befolyásolja hátrányosan a hasznosítást, vagy az adott hulladékáram kezelésének általános környezeti hatásait figyelembe véve az elkülönített gyűjtés nem hozza a legjobb környezeti eredményeket, vagy az elkülönített gyűjtés a hulladékgyűjtés bevált gyakorlatainak figyelembevétele mellett műszakilag nem megvalósítható, vagy az elkülönített gyűjtés aránytalan gazdasági költségekkel járna.

37. §

A törvény azt a hangsúlyos uniós jogi előírást ülteti át, amely szerint a hulladék hasznosítója a hasznosítási művelet során a hulladékhierarchiában magasabb szinten álló hulladékhasznosítási műveletet köteles alkalmazni. Ezzel összefüggésben csak abban az esetben engedélyezi a hulladékok összekeverését, ha az a hasznosítási művelet érdekében kifejezetten szükséges. Szigorú előírásként jelentik meg, hogy az elkülönítetten gyűjtött hulladék energetikai hasznosítása tilos, arra kizárólag az elkülönítetten gyűjtött hulladék kezelési műveleteiből származó hulladékok esetében nyílik lehetőség, és arra is csak akkor, ha ez esetben az energetikai hasznosítás biztosítja a legjobb környezeti eredményt. Szigorú tilalomként jelenik meg továbbá az ártalmatlanítási művelet tekintetében is, hogy az elkülönítetten gyűjtött hulladék égetéssel való ártalmatlanítására is csak az elkülönítetten gyűjtött hulladék kezelési műveleteiből származó hulladékok esetében nyílik lehetőség, és arra is csak akkor, ha ez esetben az energetikai ártalmatlanítás biztosítja a legjobb környezeti eredményt. A szabályozás előírja továbbá, hogy a hasznosítási művelet elvégzésének kezdetén – a hasznosítási műveletek megvalósításához, illetve azok elősegítése, hatékonyságának javítása érdekében – a veszélyes alkotórészeket, hulladékokat a veszélyes hulladékból el kell távolítani. Ennek gyakorlata ismert, ide tartozik a hulladékká vált gépjárművek szárazra fektetése, illetve az elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak a későbbi kezelés környezeti kockázatait csökkentő válogatása, előkezelése, ahol a további újrafeldolgozhatóság céljából megtörténik az alkotórészek anyagi minőség szerinti szétválasztása.

38. §

A körforgásos gazdaság szemlélet alapján a törvény kizárólag azon hulladékok esetében teszi lehetővé az ártalmatlanítást, melyek nem hasznosíthatók. A koncesszor számára biztosítani szükséges, hogy egyrészt az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásához szükséges eszközöket, másrészt a hulladéklerakókat – a szabad kapacitás erejéig – igénybe vegye. Erre tekintettel a Ht.-ban egyebek mellett előírásra került, hogy a települési hulladék lerakására szolgáló B3 alkategóriájú hulladéklerakók, valamint hulladékégető művek üzemeltetői a hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett – és a B3 alkategóriájú hulladéklerakóban lerakható – hulladékot a szabad kapacitásaik terhére kötelesek átvenni a koncesszortól a Hivatal elnökének rendeletében meghatározott hulladéklerakási díjért. A szabad kapacitásról a hulladékgazdálkodási hatóság tájékoztatást ad, illetve a szabad kapacitások ellenére az átvétel megtagadásra kerül, akkor kötelezi arra az üzemeltetőt. A Hivatal díjmegállapítással összefüggő jogosítványára tekintettel megalkotásra került a díjfelületei jogkörének gyakorlásával összefüggő szabályozás is.

39. §

A törvény a gyártók számára a termékek csomagolása, illetve a csomagolószer előállítása tekintetében előírja, hogy azokat úgy tervezze meg, alakítsa ki, továbbá olyan technológia- és termékfejlesztést hajtson végre, amely az elérhető leghatékonyabb anyag- és energiafelhasználással jár, valamint elősegíti a hulladékképződés megelőzését, a termék egyszerű javíthatóságát, újrahasználatra alkalmasságának fejlesztését, továbbá hulladékká válását követően annak környezetkímélő kezelését.

40. §

A törvény előírja, hogy a kötelezően visszaváltási díjas termék forgalmazása esetén annak azonosító jelét is fel kell tüntetni a termék csomagolásán.

41. §

A törvény egyértelművé teszi, hogy e szabályok a Ht. 32/B. §-a szerinti kötelezően visszaváltási díjas termékek esetén nem alkalmazandóak.

42. §

A törvény egyértelművé teszi, hogy e szabályok a Ht. 32/B. §-a szerinti kötelezően visszaváltási díjas termékek esetén nem alkalmazandóak.

43. §

A törvény biztosítja, hogy a korábbi betétdíj elnevezés helyett egységesen visszaváltási díj elnevezés szerepeljen.

44. §

A törvény biztosítja, hogy a korábbi betétdíj elnevezés helyett egységesen visszaváltási díj elnevezés szerepeljen.

45. §

A törvény egyértelművé teszi, hogy e szabályok a Ht. 32/B. §-a szerinti kötelezően visszaváltási díjas termékek esetén nem alkalmazandóak.

46. §

A módosítás kimondja, hogy a gyártó és a forgalmazó a hulladék átvételéért ellenértéket nem kérhet.

47. §

Rendelkezés a közvetítő szervezet létrehozásának lehetőségéről.

48. §

A törvény átülteti a hazai jogrendbe az (EU) 2018/851 irányelv által részletesen kimunkált kiterjesztett gyártói felelősség elvét. Ennek keretében a szabályozás részletesen kidolgozza a kiterjesztett gyártói felelősség alapkövetelményeit, melyek meghatározzák mind az ilyen jogelv alapján létrehozandó rendszerek működésének, továbbá az abban részt vevő gyártókra vonatkozó, és a rendszer működéséhez szükséges díjra vonatkozó követelmény elemeket. Fontos hangsúlyozni, hogy Magyarországon a kiterjesztett gyártói felelősség rendszere nem ismeretlen. A hazai szabályozásban már lényegesen korábban megjelent, minthogy azt a 2008-ban kihirdetésre került Hulladék Keretirányelv 8. cikkével bevezette volna. A jelenleg hatályos szabályozásban a Ht. teremtette meg a kiterjesztett gyártói felelősség elvét, az egyes anyagáramokra vonatkozó kormányrendeletek alkalmazzák, a környezetvédelmi termékdíj pedig a gyakorlati megvalósításának legfőbb eszköze. Az irányelv követelménye, hogy a már 2018. július 4. előtt létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereknek 2023. január 5-ig meg kell felelniük az új előírásoknak. Az (EU) 2018/851 irányelv általános alapkövetelményei alapján olyan rendszert kell létrehozni, amely megkülönböztetésektől mentesen a gyártók egyéni vagy kollektív felelősségvállalásán, átlátható nyilvántartási rendszeren, és meghatározott díjstruktúrán alapul. A későbbiekben elfogadandó részletes szabályozás elsődleges céljának tekintendő tehát, hogy a megadott határidőkre (2025–2030–2035) előírt célhatárértékek teljesíthetők legyenek. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy 2025-re már egy olyan működő rendszernek kell fennállnia, amely a hulladék kibocsátásának, visszagyűjtésének és hasznosításának teljes vertikumában, a hozzá kapcsolódó állami szabályozó és végrehajtó mechanizmusokkal együtt képes lesz biztosítani a rendszer célértékekre előírt hatékonyságát. Jelentős újítása az uniós szabályozásnak a kiterjesztett gyártói felelősségi díjak tekintetében azon új kikötések, melyek tekintetében egyértelműen meghatározza, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi díj pontosan milyen költségelemeket fedezhet. A gyártók által fizetendő pénzügyi hozzájárulás lényegi összetevői a gyűjtés, a szállítás, a kezelés, a tájékoztatás és az adatszolgáltatás költségei, melyek azonban nem haladhatják meg a hulladékgazdálkodási szolgáltatások költséghatékony módon való nyújtásához szükséges költségeket. A módosítás kulcsfontosságú szabálya a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás kapcsolatának törvényi szintű rendezése. Az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló 2019/904 európai parlamenti és

tanácsi irányelv – közismert rövidítéssel SUP irányelv – miatt a mikroműanyag szennyezést okozó dohánytermék szűrők gyártói felelősségi körbe kell majd, hogy tartozzanak. Köztudomású, hogy az eldobott cigaretta csikkek jelentős köztisztasági feladatot okoznak. A rendszerszintű elszámolás lehetőségét ezért törvényi szinten meg kell teremteni a közszolgáltatás(ok) és a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek között. Ha a gyártók nem, vagy nem megfelelően alakítják ki a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerüket, akkor viselniük kell az ezzel okozott hulladékkezelési, köztisztasági költségeket. A részletes szabályokat kormányrendelet fogja tartalmazni.

49. §

Az Európai Unió 2018-ban elfogadott Körforgásos Gazdaság irányelv csomagjára tekintettel szükséges egy új, egységes, a hulladékgazdálkodást, különösen a közszolgáltatást folyamatosan és biztonságosan biztosító, a költségvetési forrásokat, a társadalom által előállított közpénzt hatékonyan felhasználni képes modell felállítása, amelyben világosan elkülönülnek a szerepek és a felelősség.

Az állam alaptörvényi kötelezettségeiből és a felelős állami gazdálkodásból következően meg kellett vizsgálni, hogy át lehet-e térni egy fenntarthatóbb rendszerre, ami közfeladat ellátáson alapuló új, egységes hulladékgazdálkodási rendszert hoz létre. Az új rendszer egy összetársadalmi felelősségvállaláson alapuló, a környezeti terhelést minimalizáló, egységes és hatékony szabályozási modellben gondolkozik, amelyben nem lehetséges az egyes jövedelmező vagy veszteséges hulladékgazdálkodási területeket elkülönülten kezelni.

Ebből fakadóan a hulladékgazdálkodás és azon belül különösen a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás folyamatos és magas színvonalú, a közegészségügy és környezetvédelem szempontjait maradéktalanul érvényesítő fenntartása alapvető összetársadalmi kérdés, közérdek.

A hulladékgazdálkodás korábban két csoportra volt osztható, a kötelezően igénybe vehető hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra (állami, önkormányzati feladatok) és az önkéntesen végezhető, igénybe vehető piaci hulladékgazdálkodási szolgáltatásokra, melyben a hatékonyság hiánya miatt a tagállamok kötelezettségévé tett hulladékgazdálkodási célok teljesítése is bizonytalanná válik, és amelyek nem teljesítése a tagállamok felelősségét veti fel.

Az új koncessziós modellben az említett közérdek miatt kerül sor a hulladékbirtokosok választási lehetőségének korlátozására is. Ez a korlátozás képes garantálni, hogy a hulladék olyan személynek kerüljön átadásra, amely nemcsak a saját profitja maximalizálásában érdekelt, de a tagállami célszámok teljesítésében is, azaz, hogy a közegészségügyi és környezetvédelmi célok érvényre jussanak. A törvény szerinti tulajdoni korlátnak (ún. „átadás”) az alapja is a közérdek, másfelől pedig mások alapjogainak védelme, amely egyrészt az Alaptörvény P) cikkében, másrészt a XX–XXI. cikkében (egészséghez való jog, egészséges környezethez való jog) tükröződik.

A koncessziós tevékenység hatálya alá kerülő hulladékáramok kiválasztását a hulladékgazdálkodási szakterületet érintő EU irányelvekben meghatározott, az egyes hulladékok újrahasználatra történő előkészítésére és újrafeldolgozására vonatkozó célértékek, valamint egyéb hulladékgazdálkodási kötelezettségek (pl. az egyszer használatos műanyagok használatának korlátozásához kapcsolódó előírások) indokolják.

Ezek a kötelezettségek érintik

- a települési hulladékok körét – ennek esetében a kötelezettség a teljes települési hulladékáramra vonatkozik, nem kerül megkülönböztetésre, hogy az a természetes személy vagy a gazdálkodó szervezet ingatlanhasználónál keletkezik-e –,
- a kiterjesztett gyártói felelősségi szabályozás hatálya alá tartozó hulladékok legjelentősebb hulladékáramait,
- a környezetvédelmi termékdíjköteles termékek legtöbb hulladékkategóriáját, valamint
- a visszaváltási rendszer hatálya alá kerülő hulladékokat is.

A koncessziós modellben a koncesszió tárgyába az állami hulladékgazdálkodási közfeladattal érintett fent említett hulladékokkal kapcsolatos gyűjtés, szállítás, előkezelés, továbbá a termékdíjjal, a visszaváltási díjjal vagy a kiterjesztett gyártói felelősséggel érintett termékek hulladékával kapcsolatos közvetítői, koordinátori feladatok ellátása tartozik. A fent említett hulladékokkal kapcsolatos kezelés (hasznosítás és ártalmatlanítás), valamint az állami hulladékgazdálkodási közfeladattal nem érintett hulladékok esetében valamennyi hulladékgazdálkodási tevékenység végezhető, nemcsak a kezelés.

Az új szabályozás egy állami felelősségvállaláson alapuló, a környezeti terhelést minimalizáló, egységes és hatékony szabályozási modellen alapul. E körben érdemes utalni arra is, hogy ha egy cégnél tiszta papír vagy alumínium keletkezik a gyártás melléktermékeként, jogosult arra, hogy ezt mellékterméknek minősíteti és így értékesíti. Ha értékesítéssel nem foglalkozik, és hulladékként akar megválni az anyagól, akkor nem lehet a tulajdonhoz való jog indokolatlan korlátozásának tekinteni, ha a hulladékszállítást az állam megszervezi a fentebb ismertetett közérdek biztosítása érdekében.

Az új koncessziós modellben a koncesszor átvállalja az államtól a koncessziós tevékenységek ellátásának a kötelezettségét, az uniós célszámok teljesítését és az ehhez szükséges beruházások megvalósítását, ugyanakkor viseli annak a kockázatát, hogy tevékenysége teljes mértékben függ a hulladék mennyiségétől és minőségétől.

A törvény az eredeti hulladéktermelő gazdálkodó szervezetek részére megfelelő kompenzációt biztosít a pénzben kifejezhető értékkel rendelkező hulladékok tekintetében, amelyet a koncessziós társaság, illetve – ha nincs koncessziós szerződés hatályban, vagy ha van koncessziós szerződés hatályban, de a Ht. 53/D. § (4) bekezdésében foglalt eset áll elő – az állam által kijelölt jogi személy fizet meg az eredeti hulladéktermelő gazdálkodó szervezetek számára. Az értékkel rendelkező hulladék átadását és az érte megállapított kompenzációt az érintettek kötelesek szerződésben rögzíteni. A kompenzációt tehát a felek elsődlegesen közösen és a hulladék átadásáról szóló szerződésben állapítják meg.

Ha a felek nem tudnak megállapodni, a Hivatalhoz fordulnak, és a Hivatal állapítja meg a hulladékért fizetendő kompenzáció mértékét.

Ha a szerződés a kompenzáció összegére vonatkozó megállapodás hiánya miatt nem jön létre, és a hulladék értékkel rendelkezik, akkor a Hivatal hatósági döntésével meghatározza a hulladék átadására tekintettel a kompenzáció összegét és annak megfizetése szabályait. Annak érdekében, hogy a Hivatal ezekben a kérdésekben megalapozott döntést tudjon hozni, az ajánlat egyes tartalmi elemeinek ismerete szükséges, ezért a szerződéstervezetet – az eljárás lefolytatásának gyorsítása és egyszerűsítése érdekében – írásban javasolt rögzíteni.

A hulladékgazdálkodási rendszer felügyelete új modelljének szabályai integrálódnak a Ht. eredeti struktúrájába. Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat keretében az állam képviseletében a hulladékgazdálkodásért felelős miniszter jár el a hulladékgazdálkodás kardinális kérdéseiben, melyek kiegészülnek a körforgásos gazdaság szakmapolitikai feladataival, és az elhagyott hulladék felszámolására vonatkozó feladatok koordinációjával. A miniszter feladatellátását a hulladékgazdálkodási hatóság támogatja. A Hivatalhoz kerül a Koordináló szervtől a közszolgáltatáshoz kapcsolódó megfelelési vélemény kiállítása az alkotmányossági szempontok érvényesülése érdekében. Az új szabályozásra történő áttérés nem eredményezi az adminisztratív terhek növelését, ugyanis a jelenleg hatályos szabályozás alapján is lejárna valamennyi megfelelési vélemény hatálya a 2021. évben és új vélemény kiállítására kerülne sor. A módosítás alapján ennek formája és határideje módosulna. Egyes közszolgáltatók esetében előfordulhat, hogy a törvény szerinti kötelező kérelmezési határidőt követően járna le a megfelelési vélemény, de egy egységes szabályozás kialakításához ez elengedhetetlen. Emellett a javasolt átmeneti szabályozás eredményeképpen egyes közszolgáltatók esetében a megfelelési vélemény határideje meghosszabbításra kerül 2021. május 31. napjáig. A közszolgáltatói alvállalkozók megfelelési véleményének vizsgálatára azért van szükség, mert jelentős szerepet töltenek be a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megvalósításában. A Hivatal rendelkezésére álló adatok alapján a 2019. évben a 28 db közszolgáltató mellett 82 db közszolgáltatói alvállalkozó is részt vett a közszolgáltatási tevékenységek ellátásában. A közszolgáltatók 82%-a alvállalkozói közreműködéssel látta el a feladatát a tavalyi évben és a 28 közszolgáltatóból 22 db (79%) vett igénybe alvállalkozót a gyűjtési tevékenység megvalósítása érdekében. Az alvállalkozók adatszolgáltatásából pedig az is látszik, hogy az ország teljes lakosságának 55%-át kitevő településeken – részben vagy egészében – ők végzik a közszolgáltatás körébe tartozó vegyes hulladék gyűjtését. Tekintettel arra, hogy az alvállalkozók ilyen nagyarányban vesznek részt a közszolgáltatásban, fontos annak biztosítása, hogy tevékenységük megfeleljen az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervben foglaltaknak, tekintettel arra, hogy a körforgásos gazdaság megvalósításához elengedhetetlen valamennyi ágazati szereplő közreműködése. A törvény a Koordináló szerv hatásköreit is tételesen felsorolja.

50. §

A törvény állami monopóliumot hoz létre, amely biztosítja a visszaváltási rendszer egységes, országos szinten a Magyar Állam által történő megvalósítását, valamint az állami monopóliumra figyelemmel leszögezi, hogy a kötelező visszaváltási díjas rendszer keretében gyűjtött hulladék az állam, vagy ha az állami hulladékgazdálkodási közfeladatot az állam a koncesszornak átengedte, a koncessziós társaság kizárólagos tulajdonába kerül. A visszaváltást egységesen a koncessziós társaság biztosítja a koncessziós társaság üzemeltetésében álló visszaváltó berendezéssel, kézi átvétellel a forgalmazó közreműködésével.

51. §

A törvény nem rendelkezik az önkormányzati és az állami közszolgáltatási közfeladat dichotómiájáról, de hosszú távon megfontolandó a hulladékgazdálkodással összefüggő feladatok és felelősségi szabályok felülvizsgálata. Az azonban bizonyos, hogy a települések tisztán tartásáért a helyi önkormányzatok most is felelősséggel tartoznak, hiszen a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 5. pontjában foglalt köztisztasági feladatok ellátásába beleértendő az elhagyott hulladék felszámolásával összefüggő feladatok köre is. Ebből következően a Ht. 61. §-a sajátos eljárásrendet intézményesít a köztulajdonban álló, vagyis a nemzeti vagyonkörbe tartozó ingatlanon elhagyott hulladék felszámolásával összefüggésben.

52. §

A törvény azt célozza, hogy a települési önkormányzat minél hatékonyabban tudjon intézkedni az elhagyott hulladék felszámolása érdekében.

53. §

A törvény szerint a települési önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladataik ellátása érdekében létrehozott társulásából történő kiválás esetén a kiváló tag részére kiadásra kerülő hulladékgazdálkodási létesítmény, eszköz, vagyonelem tulajdonjogát az önkormányzat általános forgalmi adó mentesen szerezheti meg, amennyiben azt a kiadásától számított hat hónapon belül hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásához felhasználja. A módosítás a kiváláskor kapott vagyon kiadása mellett a vagyon újabb társulásba történő bevitelének az esetét is jogutódlásnak minősíti, és ezáltal mentesíti az általános forgalmi adó fizetési kötelezettség alól.

54. §

A hatósági jelleg miatt a törvény az alvállalkozók megfelelőségének ellenőrzését a Hivatalhoz rendeli, mely ellenőrzéshez szükséges alapadatok koncessziós társaság általi rendelkezésre bocsátásához szükséges szabályokat is előírja a törvény.

55. §

Törvény biztosítja, hogy a közszolgáltató egyéb hulladékgazdálkodási engedélyes tevékenysége a közszolgáltatás ellátását nem veszélyeztethesse.

56. §

A hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására tekintettel indokolt rendelkezések a hulladék tulajdonjogával összefüggésben. A közszolgáltató elkülönített hulladékgyűjtési rendszerének kialakításával kapcsolatos szabályok, az (EU) 2018/851 irányelv hatályba lépéséhez igazodva eltérő hatályba léptető időpontokkal.

57. §

A hulladékgazdálkodási hatóság feladatai közül a képzés és az ismeretterjesztés nevesítésre kerül a törvényben. A törvény meghatározza a képzés és az ismeretterjesztés legfontosabb elemeit, az érintett intézményeket, azok feladatait, továbbá a hulladékgazdálkodási hatóság szakmai felügyelettel, és szervezéssel kapcsolatos feladatait. A módosítás értelmében a koncesszort az elvégzett állami hulladékgazdálkodási közfeladatért megillető ellentételezés mértékét a Hivatal javaslatának figyelembevételével a miniszter rendeletben állapítja meg.

A módosítás előírja a Hivatal számára egy vagyontáster felállítását a működő hulladékgazdálkodási eszközökről és létesítményekről.

58. §

A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvénnyel összhangban történik a bírságolás önálló bekezdésben történő szabályozása.

59. §

A díjfelügyeleti eljárásban az ügyintézés határideje lecsökken és a döntések a Hivatal honlapján közzétételre kerülnek.

60. §

A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényhez kapcsolódó bírságmaximum megállapítása.

61. §

A módosítás értelmében a koncessziós társaság a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjjal, valamint az ingatlanhasználó hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevénységgel kapcsolatos bejelentéseinek intézése, panaszainak kivizsgálása, orvoslása és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevénységgel kapcsolatos általános tájékoztatásnyújtás biztosítása érdekében ügyfélszolgálatot működtet, egyben biztosítja a koncesszori alvállalkozók elérhetőségeinek megismerhetőségét.

62. §

A módosítás kiegészíti a Ht. szabályait a hulladékgazdálkodási koncesszióra vonatkozó ágazati szabályokkal. A módosítás értelmében az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát az állam kizárólag egységesen, egy eljárásban, egy és ugyanazon koncesszor részére koncessziós szerződéssel meghatározott időre átengedheti. A módosítás értelmében a koncessziós szerződéssel átengedett jog tovább nem ruházható, de a koncessziós szerződés alapján gyakorolható hulladékgazdálkodási tevékenység ellátásába a koncessziós társaság mást szerződéssel bevonhat. Amennyiben az állam a hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát koncessziós szerződéssel átengedi, az e körbe tartozó hulladékgazdálkodási résztvevénységek kizárólag a koncessziós szerződés rendelkezései által biztosított koncessziós jog alapján és a Ht.-ben meghatározottak szerint végezhetők. Ha az állami hulladékgazdálkodási közfeladatot az állam a koncesszornak átengedte, a kötelező visszaváltási díjas rendszert a koncessziós társaság működteti, beleértve különösen a pénzügyi koordinációt és elszámolást, valamint a jelentéstételi rendszer működtetését is. A kötelező visszaváltási díjas rendszer keretében gyűjtött hulladék az állam, vagy ha az állami hulladékgazdálkodási közfeladatot az állam a koncesszornak átengedte, a koncessziós társaság kizárólagos tulajdonába kerül. A hulladékgazdálkodási koncessziós jogosultság földrajzi alapja az ország teljes területe. A hulladékgazdálkodási koncessziós jogosultság átengedésére nyilvános pályázatot kell kiírni. A Hivatal a pályázati eljárás lefolytatásához összeállítja a Ht.-ben meghatározott adatokat tartalmazó tájékoztatót a miniszter részére. A módosítás értelmében a koncessziós szerződés a pályázati felhívásban meghatározott időtartamra köthető. A módosítás meghatározza a koncessziós szerződés kötelező törvényi kellékeit, továbbá az új pályázat kiírásának eseteit és szabályait, valamint a koncessziós szerződés koncesszor általi felmondásának és újratárgyalásának eseteit. A módosítás értelmében a pályázati eljárást úgy kell megindítani és a koncessziós szerződést úgy kell megkötni, hogy a koncessziós modellt megelőzően működő hulladékgazdálkodási közszolgáltatás és a koncesszió tárgyát képező hulladékgazdálkodási tevékenységek ellátása folytonos és a koncessziós modellre történő átállás akadálymentes legyen. A módosítás meghatározza a koncessziós társaságot illető bevétel összetevőit. Amennyiben a bevételek nem biztosítják a legkisebb költség elvét alapul véve a hatékonyan működő koncessziós társaság indokolt költségeinek – beleértve a tőkeköltséget is – fedezetét, az állam a közszolgáltató részére az előző évi, az indokolt költség bevétellel nem fedezett részével megegyező mértékű megtérítést nyújt a tiltott állami támogatásokra vonatkozó szabályok betartása mellett. A megtérítés túlzott mértékét az állam részére vissza kell adni. Az állam feladatait a hulladékgazdálkodásért felelős miniszter látja el a megtérítés forrásának biztosításában, valamint gondoskodik az elszámolásról és annak végrehajtásáról.

63. §

A hulladékkeverés (EU) 2018/851 irányelv szerinti szabályainak átültetése. A törvény a jelenleg hatályos műszaki megvalósíthatóság esetén való elkülönített gyűjtéssel szemben főszabályként írja elő a hulladékbirtokos részére a hulladékolajok elkülönített gyűjtését. Ez alól eltérni csak kivételesen van lehetőség. A hulladékolaj kezelése tekintetében előírás azok regenerálása, vagy azzal egyenértékű – illetve annál jobb – hasznosítási művelet alkalmazása, és a keverés főszabálykénti tilalma.

64. §

Az (EU) 2018/851 irányelv előírásainak megfelelően a szabályozás 2023. december 31-i hatállyal bevezeti a biohulladékok elkülönített gyűjtésének és újrafeldolgozásának követelményét.

65. §

Hasonlóan a biohulladéokra vonatkozó előírásokhoz a törvény 2025. január 1-jei hatállyal bevezeti a textilhulladékok elkülönített gyűjtésének követelményét.

66. §

A Ht. hatályos szabályai a hulladékelhagyási magatartások intenzívebb szankcionálása érdekében módosításra javasoltak. A közigazgatási szankcionálás Ht.-beli jogalapja lényegében a jelenleg hatályos tényállás továbbfejlesztését jelenti. Ennek keretében egy lépcsőzetes, egymásra épülő eljárásokat feltételező hatósági felügyeleti modell kerül integrálásra a Ht.-ba. Ennek az alábbi etapjai különböztethetők meg: Az alaptényállás, hogy a hulladéktól csak kijelölt vagy arra fenntartott helyen, a környezet veszélyeztetését kizáró módon lehet megválni. Az Alaptörvényben foglaltakra figyelemmel előírásra kerül, hogy az ingatlan tulajdonosát fokozott felelősség terheli az illegális hulladéklerakás vagy elhagyás megelőzése érdekében. Tettenérés esetén a hatóság vagy helyszíni bírság eredményeként vagy egy teljes hatósági eljárás lefolytatásának eredményeként szankcionálja a jogsértőt. Ha a kötelezett (azaz a jogsértés elkövetője) mégsem szállítja el a hulladékot, vele szemben a végrehajtási eljárás általános szabályait kell alkalmazni (azaz végeredményként a hatóság lesz az, aki elszállíttathatja az elhagyott hulladékot). Ha nincs tettenérés, de az ingatlanon jogellenesen elhelyezett hulladék található és valamilyen hulladékból kinyerhető módon azonosítható a hulladék korábbi birtokosa vagy tulajdonosa, akkor neki kell gondoskodni a hulladék elszállításáról. Ez azt jelenti, hogy az ingatlanon ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállításának és kezelésének kötelezettsége (a továbbiakban: az elhagyott hulladék felszámolása) – a hulladékgazdálkodási hatóság bírságot, valamint kötelezést megállapító közigazgatási hatósági döntésének véglegessé válásától számított tizenöt napon belül – a hulladék tulajdonosát vagy korábbi birtokosát terheli. Társasházak esetében a társasházi közös tulajdonú területeken jogellenesen elhelyezésre került hulladékot a társasháznak kell elszállíttatni és a közös költség fizetésére vonatkozó szabályok szerint viselni a költségeket. Ha a hulladék tulajdonos vagy korábbi birtokos ismeretlen, az elhagyott hulladék felszámolásának kötelezettsége – ellenkező bizonyításig – azt az ingatlan tulajdonost terheli, akinek az ingatlanán a hulladékot elhelyezték vagy elhagyták. Az ingatlan tulajdonosa mentesül a felelősség alól, ha megtett minden tőle elvárható intézkedést, hogy a hulladék elhelyezését vagy elhagyását megakadályozza és a hulladékgazdálkodási hatóság eljárása során bizonyítja a hulladék korábbi birtokosának vagy az ingatlan tényleges használójának személyét. A vélelmezett kötelezett a kötelezést megállapító közigazgatási hatósági döntés véglegessé válásától számított tizenöt napon belül gondoskodik a hulladék ingatlanról történő elszállításáról, és az elszállítás tényét igazolja a hulladékgazdálkodási hatóság ingatlan fekvése szerint illetékes területi szervénél, az átvevő által kiállított teljes bizonyító erejű magánokirattal. A hulladékgazdálkodási hatóság a kötelezést megállapító döntésről az ingatlan fekvése szerint illetékes önkormányzatot tájékoztatja, annak érdekében, hogy az tudomást szerezzen a területén folyamatban lévő eljárásról. A hatóság a döntést közérdekből azonnal végrehajthatónak is nyilváníthatja az eljárás gyorsítása érdekében. A hulladék felszámolásával összefüggésben felmerülő költségek a kötelezettet terhelik. A rendelkezés leírja a hulladék felszámolási kötelezettség eredménytelensége esetén követendő eljárást. A törvény rögzíti a közérdekű munka alkalmazásának feltételeit, és abban a jogállami garanciák érvényesítésének, illetve az ügyészi közreműködés szabályait.

Új elem, hogy ha az ingatlantulajdonos nem teljesíti a kötelezettségét, akkor egy újabb közigazgatási hatósági eljárás indul, ez alkalommal azonban már az önkormányzat ellen. Ha az önkormányzat sem teljesíti a hulladék felszámolására vonatkozó kötelezettségét, akkor a hulladékgazdálkodási hatóság fog gondoskodni a hulladék felszámolásáról. A törvény emellett számos garanciális szabályt is tartalmaz az elhagyott hulladék felszámolásával összefüggő állami igény érvényesítésének biztosítására. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 6. § (9) bekezdése szerinti kötelezett számára megtérítésre kerülnek a költségek mivel az elhagyott hulladék felszámolása az érintett vonalas létesítmények üzemletetői számára folyamatos feladat. Ebben az esetben a területileg illetékes közszolgáltató az elhagyott hulladék felszámolását kizárólagos joggal látja el. Az eljárás során elközbzás alkalmazásának van helye, amelynek a részletsabályait a Szankció törvény határozza meg.

67. §

A hulladékgazdálkodási hatóság felállítása miatti rendelkezés pontosító jellegű kiegészítéssel.

68. §

A minőségvédelmi bírság a körforgásos gazdaságra történő áttérést szolgálja, melynek részletes szabályait kormányrendelet tartalmazza.

69. §

Az új bekezdés a Hulladék Keretirányelv 35. cikk (4) bekezdés hazai jogrendbe történő átültetését szolgálja. Jelenleg a nyilvántartási kötelezettség tekintetében hazánkban nincs elektronikus nyilvántartás vezetési kötelezettség, csak az adatszolgáltatási kötelezettséget teljesítik a kötelezettek elektronikus úton. Az adatszolgáltatási kötelezettek között jelenleg a veszélyes hulladék közvetítő és szállító nem szerepel.

70. §

A módosítás a hulladékgazdálkodási hatóság ellenőrzési szerepét hangsúlyozza.

71. §

A hulladék képződése kapcsán érintett értéklánc nyomonkövethetőségi és dokumentációs szabályait állapítja meg.

72. §

A hulladékgazdálkodási hatósági hatáskörök racionalizálása miatt szükséges a felsorolás kiegészítése.

73. §

Az (EU) 2018/851 irányelv által sürgetett gazdasági szabályozó eszközök egyike a pénzügyi biztosíték. A módosítás a pénzügyi biztosítékot alcím cím szinten is megjeleníti a céltartalék és a biztosítás mellett.

74. §

A pénzügyi biztosítékot a tárolásra, és nem a kezelésre kerülő hulladék mennyisége alapján kell képezni, összhangban azzal, hogy a biztosíték az esetleges jövőbeli kezelés költségét kell, hogy fedezze. Az előírás arra ösztönöz, hogy minél előbb történjen meg a hulladék jogszerű végleges kezelése.

75. §

A módosítás a pénzügyi biztosíték igazolását írja elő.

76. §

Összefüggésben az (EU) 2018/851 irányelv tervezésre vonatkozó előírásával, a törvény az Országos Hulladékgazdálkodási Terv tartalmi követelményeit egészíti ki a szükséges tartalmi elemekkel.

77. §

Az (EU) 2018/851 irányelv tervezésre és megelőzésre vonatkozó előírásainak megfelelően a törvény az Országos Hulladékgazdálkodási Terv és Országos Megelőzési Program (OMP) tartalmi követelményeit egészíti ki a szükséges tartalmi elemekkel. Az élelmiszer-hulladék megelőzési program környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási jelentőségét jelzi, hogy önálló részként kell majd az OMP-ben megjeleníteni.

78. §

A hulladékgazdálkodási ágazat egyik alapvető kérdése egy olyan szervezetrendszer felállítása, amely koncentráltan tud a hulladékgazdálkodási ágazat megújulását szolgáló feladatokkal foglalkozni. Ez a már meglévő közigazgatási kapacitásokra épülve valósul meg. A hulladékgazdálkodásért felelős miniszter hatásköreinek pontosítása révén megvalósul az ágazat szakmai felügyelete. Ennek a szakmai felügyeletnek része a hatósági feladatokat ellátó kormányhivatalok feletti szakmai felügyelet is. A hulladékgazdálkodási hatóság hatáskörének legfontosabb elemei, a termék értéklánc ellenőrzése a körforgásos gazdálkodásra való áttérés érdekében, ehhez kapcsolódóan a megfelelőség ellenőrzés és a minőségbiztosítás segítségével a hulladék minőségének javítása. A hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó engedélyezési, felügyeleti és egyéb ellenőrzési funkciók gyakorlása, továbbá az illegálisan elhelyezett, vagyis az elhagyott hulladék felszámolásának felügyelete, koordinálása és a Ht. új rendelkezései szerinti eljárások lefolytatása és intézkedések meghozatala. A hulladékgazdálkodási feladatok racionalizálása érdekében egy helyre kerül minden hatósági és nem hatósági közigazgatási feladat, feloldva ezzel azt a korábbi problémát, hogy a jellegét tekintve közigazgatási hatósági jogköröket nem az annak megfelelő eljárásrendben gyakoroljon valamely közigazgatási szerv. Erre való figyelemmel a hulladékgazdálkodási ágazatot felügyelő miniszterhez, illetve a hulladékgazdálkodási hatósághoz kerül minden olyan hatáskör, amely valamely más közigazgatási szervhez tartozott eddig. Emellett a racionalizáció másik ága a körforgásos gazdaságért való felelősség és az ahhoz kapcsolódó feladat- és hatáskörök megfelelő szabályozása.

79. §

A hatékony és eredményes hatósági eljárás érdekében megfogalmazott rendelkezések. A hulladékgazdálkodási hatóság hatósági eljárásaira vonatkozó különös szabályok a hatósági tevékenység jellege miatt kerültek a törvényben rögzített tartalommal és részletességgel felsorolásra.

80. §

A hulladékgazdálkodási hatóság intézkedési jogköreit tartalmazó rendelkezés. Az új szankciórendszer lényege az új típusú objektív alapú közigazgatási bírság bevezetése. A törvény szerint a hulladékgazdálkodási hatóság e törvényben és a Kvt.-ben, valamint az e törvények végrehajtására kiadott jogszabályokban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában meghatározott rendelkezés, illetve hatósági döntésben foglaltak megsértése esetén intézkedést hozhat, bírságot szabhat ki vagy figyelmeztetésben részesíti az eljárás alá vont jogi személyt, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet vagy természetes személyt.

81. §

A törvény az intézkedések körében a hatályos Ht.-ban is ismert rendelkezéseket veszi alapul és egészíti ki azokat a hulladékgazdálkodási hatóság kibővült feladatköréhez illeszkedő intézkedésekkel, utalva különösen a piacfelügyeleti hatáskörével összefüggő, a termékekkel kapcsolatos intézkedésekre.

82. §

A hulladékgazdálkodási bírság – melynek mértékét és alkalmazásának részletszabályait Korm. rendelet rögzíti – célja elsősorban az kell legyen, hogy jogkövető magatartásra sarkalljon. Ehhez a jogszerű magatartás lényeges tartalmát is meg kell ismerni és meg kell érteni. E cél érdekében a törvény előírja, hogy a jogsértő – a bírság kiszabása helyett – a hulladékgazdálkodási hatóság által szervezett hulladékgazdálkodással összefüggő képzésen való részvételre kötelezhető. Az arányosság elvének érvényre juttatása mellett az az elsődleges cél, hogy a jogszerű magatartásra ösztönözzön. Éppen ezért, ha a hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezett a kiszabott bírság megfizetésére előírt határidő lejártá előtt az eredeti állapotot helyreállítja, illetve a jogellenes állapotot megszünteti, a hulladékgazdálkodási hatóság a bírságot kérelemre a bírság legalacsonyabb mértékéig csökkentheti,

ha a bírság célja csökkentett összeggel is elérhető. Vannak azonban olyan súlyos esetek, amikor a jogellenes állapot megszüntetése vagy helyreállítása nem értelmezhető. Ennek megfelelően a hulladékgazdálkodási bírság a visszafordíthatatlan környeztkárosítást okozó, az ugyanannak a jogsértésnek az ismétlődésével vagy egyéb súlyosbító körülmény felmerülésével megvalósuló, vagy a hulladékgazdálkodási tevékenységet ellenőrző hulladékgazdálkodási hatóság szándékolt félrevezetésével, ellenőrzésének akadályozásával együtt járó jogsértés esetén nem mérsékelhető. Tekintve, hogy a hulladékgazdálkodási bírság közigazgatási jogi felelősségi klauzulák mentén szankcionál, az ilyen bírság megfizetése nem mentesít a büntetőjogi, továbbá a kártérítési felelősség, valamint a tevékenység korlátozására, felfüggesztésére, tiltására vagy a megfelelő védekezés kialakítására, a természetes vagy eredeti környezeti állapot helyreállítására vonatkozó kötelezettség teljesítése alól. Az elhagyott hulladék felszámolása körében a Ht. 61. §-a kapcsán objektív tényállási elemek megfogalmazására is sor került, azaz a jogalkotó egy vélelmet állít fel arra az esetre, ha a jogellenes hulladék lerakó kiléte nem válik ismertté. Ilyenkor egy fiktív személy fizeti meg a felmerülő költségeket is. A jogalkotó ezzel arra akarja sarkallni az ingatlan tulajdonosokat, hogy tegyenek meg mindent az ingatlanuk védelme érdekében, hiszen az Alaptörvény P) cikkével összhangban az állam és mindenki köteles minden tőle elvárható megtenni annak érdekében, hogy az elhagyott hulladék megelőzése és jelentős csökkentése érdekében, valamint az Alaptörvény XXI. cikkével összhangban mindenkit fokozott felelősség terhel az egészséges környezethez való jog biztosítása érdekében a jogellenes hulladéklerakás megelőzése, felszámolása az ilyen tevékenység bejelentése és azzal kapcsolatos hatósági eljárásban való együttműködés során. Ebből egyúttal az is következik, hogy az illegális hulladéklerakás nem csak az állam felelőssége és feladata. A törvény éppen ezért olyan bírságrendszer alapjait kívánta lerakni, amely kellően szigorú és már a legkisebb jogsértést is büntetni rendeli, ugyanakkor a hulladék mennyiségének vagy kiterjedésének növekedésével arányosan a fizetendő bírság is növekszik. Az arányosság biztosítása érdekében ugyanakkor számos kormányzati intézkedésre is sor kerül (pl. hulladékudvarok, gyűjtőpontok, ingatlanvédelmi rendszerek támogatása), amelyek támogatást nyújtanak a helyes hulladékelhelyező magatartás tanúsítása vonatkozásában. A bírság akkor lesz hatékony, ha ki is szabják. Ennek megfelelően a törvény a hatóságok széles körű együttműködését feltételezi és lehetővé teszi egyfelől, hogy az helyszíni bírságként is kiszabható legyen, másfelől olyan hatóságok által is, aki egyébként az alap közigazgatási jogviszonyban nem vettek részt, ám folyamatos ellenőrzési feladatokat látnak el most is a különböző szaktárcák felügyelete mellett. Ilyen többek között a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a rendőr, a jegyző, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője, a közterület-felügyelő, a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr, a mezőőr, a hegyőr, az állami halőr, az erdészeti hatóság rendészeti feladatokat ellátó tagja, az erdészeti, vadászati, természetvédelmi hatóság arra felhatalmazott ügyintézője és az élelmiszer-rendész. Emellett a vízügyi őrszemélyzet, a polgárőrség, az útellenőrök, a vasúti személyzet, a fegyveres biztonsági őr és az erdészeti szakszemélyzet is köteles a Ht.-ba ütköző magatartás észlelése esetén jelzéssel élni a hulladékgazdálkodási hatóság felé.

83. §

A hulladékgazdálkodási hatósági feladatok racionalizálása révén szükséges adatvédelmi rendelkezések. A hatóság adatkezelőként jár el a nemzeti hulladékgazdálkodási információs rendszerben kezelt adatok kapcsán, de ugyancsak adatkezelőként működik a feladatai ellátása során a minisztérium is. A hatósági nyilvántartásban, illetve hatósági eljárásban történő személyes adatok kezelése az Ákr.-ben foglaltak szerint történik, az ott szereplő adatvédelmi rendelkezések figyelembevételével. Az adatkezelés elveit, garanciális szabályait (ideértve az adatkezelők feladatait, valamint az érintettek joggyakorlási lehetőségeit) az Infotv. és az általános adatvédelmi rendelet tartalmazza, azok értelemszerűen a törvény szerinti adatkezelések esetén is irányadók.

84. §

A módosítás a települési és biohulladék esetében megkövetelt jelentéstételi kötelezettséget írja elő hazánk számára, melyet a hulladékgazdálkodásért felelős miniszternek kell teljesíteni a kormányzati munkamegosztásra való figyelemmel.

85. §

Felhatalmazó rendelkezések kiegészítése és pontosítása.

86. §

A törvény átülteti az irányelv által meghatározott, 2025–2035-ig elérendő célszámokat a települési hulladékok újrafeldolgozása tekintetében, továbbá rögzíti azt a követelményt, miszerint a lerakásra kerülő települési hulladék mennyiségét a kibocsátás arányában 10% alá kell csökkenteni legkésőbb 2034. december 31-ig. A módosítás az OMP-vel kapcsolatban fogalmaz meg aktualizált tagállami követelményeket.

87. §

A törvény rögzíti egyfelől a tagállami adatszolgáltatással összefüggő kötelezettségeket, másfelől részletesen meghatározza a célértékek derogációja esetén követendő eljárást. A szabályozás tartalmazza a derogáció során benyújtandó végrehajtási terv részletes tartalmi elemeit, a benyújtási időpontokat, és a követendő eljárást. Egy esetlegesen benyújtásra kerülő derogációs kérelem alapján a kötelezettségek 5 évvel később érvényesülnek hazánkkal szemben. A szabályozás tartalmazza továbbá a célértékek kiszámítása során követendő eljárást. Az átmeneti rendelkezések között szabályozni szükséges egyes meglévő megfeleléségi véleményekről, és arról is, hogy a törvény hatályba lépését követően mikortól kell a tevékenységüket megkezdőknek rendelkezniük megfeleléségi véleménnyel. Számos olyan hulladékgazdálkodási feladatot ellátó önkormányzati társulásból való kiválás van folyamatban, ahol a vagyontáradási folyamat elhalasztásra került. Erre tekintettel indokolt az érintett önkormányzatok számára kedvező módosítást a rendelkezés hatálybalépésekor már folyamatban levő kiválásokra is alkalmazni. Az átmeneti rendelkezés továbbá a díjfizetési kötelezettség bevezetésére vonatkozó garanciális előírásoknak megfelelően a felére csökkenti a 2021. első félévi díjfizetési kötelezettséget. A meglévő kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekkel kapcsolatos átmeneti rendelkezés az irányelvi előírás átültetésének felel meg. A koncessziós rendszerrel kapcsolatos átmeneti rendelkezések célja a felkészülés biztosítása a rendszer valamennyi szereplőjének a koncessziós rendszer 2023. július 1-jei zökkenőmentes indulásához. E körben a koncessziós rendszer indulásakor szükséges biztosítani azon gazdálkodó szervezetek esetében is egy egyszeri kompenzációt, akik a koncessziós rendszer 2023. július 1-jei indulását megelőzően joggal feltételezhették, hogy az értékkel bíró hulladékukért fizetni fog a hulladék átvevője (gyűjtő, kereskedő, hasznosító). A koncessziós rendszer indulását követően a 2023. június 30-án még a birtokukban álló hulladékot kötelesek lesznek átadni a koncesszornak, ezért ebben az esetben részükre is meg kell határozni a kompenzáció nyújtásának kötelezettségét.

Az Alaptörvény 23. cikk (4) bekezdése alapján az önálló szabályozó szerv vezetője törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel, kormányrendelettel, miniszterelnöki rendelettel, miniszteri rendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mekhtv.) 3. § (2) bekezdés f) pontja alapján, ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal látja el a hulladékról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetek, személyek tevékenységének felügyeletét. Tekintettel arra, hogy e törvény szerint a Hivatal feladata lenne az átadásra kötelezett hulladék kompenzációjával kapcsolatos vitás helyzetek feloldása – amely nem tartozik bele a Mekhtv. 3. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörökbe – szükséges a sarkalatossági záradék megalkotása.

88. §

A jogharmonizációs záradékot az egységes szerkezetbe beépítő rendelkezés.

89. §

A Ht. melléklettel történő kiegészítését megvalósító rendelkezés.

90. §

Szövegcsere módosító javaslatok, melyek egyfelől a melléktermék előállítására, másfelől a hasznosítási művelet tekintetében tartalmazzanak pontosító rendelkezéseket. A módosító javaslatok többsége a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására, valamint a koncessziós rendszerre történő áttérés tekintettel indokolt rendelkezések.

91. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések. A módosítások többsége a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására, valamint a koncessziós rendszerre történő áttéréshez szükséges rendelkezések.

92. §

Az Európai Bizottság által elfogadásra került a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról szóló, 2019. október 9-i (EU) 2019/1776 bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: Rendelet), amelyet 2020. január 1-jétől kell alkalmazni. A Rendelet alapján – többek között – olyan kőolajtermékek Kombinált Nómenklatúra-kódja (KN-kód) is törlésre került és helyettük új KN-kódok kerültek bevezetésre, amely kőolajtermékek a Kt. értelmében egyrészt a biztonsági kőolajkészlet képzésének alapjául szolgálnak, másrészt pedig a – Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség részére fizetendő – tagi hozzájárulás köteles termékek körébe tartoznak. Az érintett kőolajtermékek KN-kódjainak törlése és új KN-kódok bevezetése miatt szükségessé vált a Kt. vonatkozó mellékleteinek módosítása.

93. §

Technikai jellegű szövegcsérés módosítások, amelyek megfelelő kereszthivatkozás beillesztése, valamint a jogszabályi terminológia-változása miatt szükségesek.

94. §

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló 2013. évi CXXV. törvény módosítása részben a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására, részben a koncessziós rendszerre történő áttéréshez figyelemmel szükséges.

95. §

Az egyes közszolgáltatások ellátásáról és az ezzel összefüggő törvényt módosításokról szóló 2013. évi CXXXIV. törvény módosítása a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására, valamint a koncessziós rendszerre történő áttérésre figyelemmel szükséges.

96. §

A fémkereskedelemről szóló 2013. évi CXL. törvény módosítása a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására figyelemmel szükséges.

97. §

A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény módosítása a hulladékgazdálkodási hatóság felállítására és a hulladékgazdálkodási hatáskörök egy szervhez történő integrálására figyelemmel szükséges.

98. §

Az adózás rendjéről szóló törvény módosítása szükséges a hulladékgazdálkodási hatóság eredményes feladatellátásának biztosítása érdekében az adóhatóság egyes feladat- és hatásköreit érintően.

99. §

Hatályba léptető rendelkezések, amelyek alapján az irányelvi átültetéshez kapcsolódó szabályozás főszabályként 2021. január 1. napján lép hatályba. A rendelkezés a kémiai biztonság szerinti kötelező tájékoztatás esetében 2021. január 1-jével, a biohulladék elkülönített gyűjtése esetében 2023. december 31. napjával, a textilhulladékok elkülönített gyűjtése esetében 2025. január 1. napjával írja elő a hatálybalépítést. 2021. január 1-től lép hatályba az a rendelkezés, amely szerint a települési önkormányzatok hulladékgazdálkodási társulásból történő kiválásával kapcsolatos vagyonkiadás és azt követő vagyonbevitel nem keletkeztet általános forgalmi adó fizetési kötelezettséget. Az irányelvi átültetéshez nem kapcsolódó, az illegális hulladéklerakás felszámolásával és

a hulladékgazdálkodási ágazat racionalizálásának első lépéseként a hulladékgazdálkodási hatóság felállításával kapcsolatos szabályozás, illetve a szankciórendszerrel kapcsolatos új szabályozás, valamint a hatósági jogkörgyakorlás módosulása szintén 2021. január 1-jén lép hatályba. A hatályos bírságrendelkezésektől eltérő rendelkezések, valamint az új vagy növekvő fizetési kötelezettségeket megállapító rendelkezések hatályba lépése összhangban van a bírságfizetési kötelezettség megállapítására vonatkozó garanciális szabályokkal. A 2023-tól felálló hulladékgazdálkodási koncessziós rendszerre vonatkozó szabályok közül számos rendelkezés hatályba léptetésére – azok alkalmazásra vonatkozó átmeneti rendelkezések megalkotásával együtt – már 2021-ben sor kell keríteni, hogy az előkészítéshez szükséges feladatokat időben meg lehessen kezdeni.

100. §

Sarkalatosságra vonatkozó rendelkezés.

101. §

Jogharmonizációs, és az Európai Unió részére való bejelentési kötelezettségekhez szükséges záradék.

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás

a forint- és az euróérmék utánzatáról szóló 7/2021. (II. 25.) MNB rendelethez

A Magyar Nemzeti Bank elnöke – a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés g) és h) pontjában kapott felhatalmazás alapján – rendeletben szabályozza a forint- és euróérmék utánzatainak készítését, készíttetését, az engedélyezés feltételeit, valamint az utánzatok előállításával, nyilvántartásával, őrzésével és megsemmisítésével kapcsolatos követelményeket.

A forint- és az euróérmék utánzatára vonatkozó szabályozás módosítását a forgalmiérme-émlékváltozatok utánzataira vonatkozó rendelkezések meghatározása, valamint a forintérme-utánzatok paramétereire vonatkozó korlátozó előírások kiegészítésének szükségessége indokolja, figyelemmel az elmúlt évek során történt forgalmiérme-émlékváltozat kibocsátásokra és az új alapanyagú 100 forintos érme kibocsátására. A forintérme-utánzatok engedélyezési tapasztalatai alapján a forintérme-utánzat készítésére, illetve felhasználására vonatkozó, az utánzat méretétől, alapanyagának összetételétől és a rajta megjelenítendő egyedi képi elemektől függetlenül fennálló engedélyeztetési kötelezettség a jövőben az adott forintérme kibocsátásától számított 20 évig áll majd fenn.

A módosítások jellegére és számosságára tekintettel kodifikációs megfontolásból egy új MNB rendelet megalkotása indokolt.

Az új szabályoknak való megfeleléshez szükséges kellő felkészülési időt biztosítandó, a forint- és az euróérmék utánzatáról szóló új MNB rendelet hatálybalépésének időpontja 2021. április 1. A forint- és az euróérmék utánzatáról szóló új MNB rendelet hatálybalépésére tekintettel a 36/2014. (IX. 25.) MNB rendelet hatályát veszti.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján jelen indokolás a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.